

**TEODOR
MAZILU**

**A C E S T I
N E B U N I
F Ă Ţ A R N I C I**

comedie

într-un prolog și trei acte
(cinci tablouri)

PERSONAJELE

IORDACHE — un bărbat care vrea să petreacă bine și să moară în somn ;

CAMELIA — o femeie care distruge moralul bărbaților ;

SILVIA — o femeie care reface moralul bărbaților ;

ADAM — un bărbat incoruptibil ;

DOBRIȘOR — un individ dubios ;

SUBLIMUL ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ ;

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI ;

O LICHEA ÎNTÎRZIATĂ — care devine, la o adică, al doilea incoruptibil.

Prolog

Decor: Răspintia unui drum.

CAMELIA (într-un moment de oboseală): Nici situația asta de femeie paradisiacă nu-i prea plăcută. Ai chef, n-ai chef, trebuie să tragi bărbații de minecă și să le arăți frumusețea munților. Nu că n-ar fi o meserie onorabilă, dar e foarte oboșitoare și mai ai și sentimentul că strici orzul pe giște. Bărbații sînt mărginiți, se plictisesc de durerea ta metafizică, dar știu că pînă la urmă tot o să se aleagă cu ceva. Cu gîndul la această ispită, rabdă și cuvintele lui Cristos. Oameni necăjiți și bărbații ăștia...

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI: Aici e Cîmpina?

CAMELIA: Nu face pe nebunul! Știi foarte bine că aici nu e Cîmpina...

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI: Nu e aici Cîmpina? O femeie mi-a spus că aici e Cîmpina. M-a mințit?... Oare e posibil ca o femeie să mintă? Cum e posibil?

CAMELIA: Vezi și tu că e posibil... Iese ceva din aerul ăsta de om picat din lună?

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI: O, cită durere s-a adunat în sufletul tău dacă vorbești așa...

CAMELIA: Ce Dumnezeu te-ai profesionalizat așa, mări omule?! Eu înțeleg că-ți cîștigi pîinea cu mutra asta picată din cer, dar cu mine n-are rost să joci teatru. Ori discutăm negustorește, frumos, ori închidem armonicile și gata. Ai o mărăsească?

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI (scoate o tabacheră).

CAMELIA: Mersi! Ia spune, ți-ai luat mașinuța?

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI: Atîta spirit practic din partea unei femei mă îngrozește... Cum e posibil?

CAMELIA: Ai sau n-ai mașinuța?

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI: Nu știu... Eu știu ce să-ți spun? Eu mă duceam să ascult cîntecele păsărelelor și fără să-mi dau seama m-am pomenit într-o bună dimineață la volanul unui Fiat. Cine mi-a dat Fiatul ăsta, cum l-am cumpărat, nici pînă în ziua de azi nu știu.

CAMELIA: Vorbește mai clar că doar n-ai prune în gură. Rentabilitatea unui sentiment nu-i un motiv de rușine. Să mă duci

și pe mine cu mașina la Zărnești. Am auzit că sînt locuri frumoase pe-acolo.

BĂRBATUL: Te duc. Sigur că te duc la Zărnești. Dacă-mi ceri să mergem împreună la Zărnești înseamnă că mă iubești.

CAMELIA: Nu face pe mironosița! Am auzit că i-ai făgăduit unei fecioare fericirea și la plecarea i-ai luat și mașina de cusut. Dacă-ai fi mai tînăr te-aș lua de bărbat. Am fi o pereche ideală. Ce de afaceri grozave am fi făcut împreună!

SUBLIMUL ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ: Calde, plăcinte! Calde, plăcinte!... (Aureola pe care o poartă în jurul capului îl încurcă în mod evident.) Calde, plăcinte... Calde, plăcinte... (Își ia aureola — cîteva buchete de raze de soare — și-o ascunde în buzunar. Se apropie de cei doi.) Calde, plăcinte...

CAMELIA: Ei, ce zici, floare de cîmp, faci cînte c-o plăcintă?

BĂRBATUL: Eu să fac cînte? Oare e posibil să-mi ceri așa ceva? O, nu, mi-e imposibil, copilă dragă... Mi se pare mai curat și mai frumos să plătim nemțește, fiecare partea lui. E așa de frumos ca oamenii să plătească nemțește, fiecare partea lui. Așa de frumos...

CAMELIA: Da' cîrpanos mai ești, mări ăsta cu capu-n nori... Ia vino încoa, cumetre... Fă-ți pomană cu două brînzoaice!... Plătește șeful!

BĂRBATUL: Eu să plătesc? De ce să plătesc eu? Oare e posibil ca o femeie să fie atît de meschină? Oare e posibil?

SUBLIMUL ÎN CAZ DE FORȚĂ MAJORĂ: Ne înțelegem noi la preț... Sînt niște plăcinte grozav de gustoase, abia le-am scos din cuptor...

CAMELIA (înfulecă o plăcintă): Sînt grozave! Ca la mama acasă... Ia și mîncă și tu! Nu mai strînge bani la ciorap!

BĂRBATUL: Dă-mi, te rog, această plăcintă... Pune, te rog, mai mult zahăr... N-ai și un șervețel? Mersi!

CAMELIA (cătrec Sublimul): Ce te uiți așa la mine? Așa, c-un picior în groapă, ești în stare să te amorezezi?...

SUBLIMUL: Departe sînt de mine nemernicele patimi ale trupului... Adevăratele bucurii sînt cele ale spiritului.

CAMELIA : Ei, nu mai spune?! De cînd te-au lăsat puterile, te-ai agățat de Dumnezeu... Tu crezi, nenorocitul, că orice loc rămas liber e ocupat de mina Domnului?

SUBLIMUL : Eu vreau să mă ridic spre înălțimi abstracte, dar... adevărul e că îmi plac, copilă! Cu toată seriozitatea mi-aș încălzi bătrînețele în preajma ta.

CAMELIA : Auzi, preanevinovatul, ce zice? Și-ar încălzi bătrînețea în preajma mea... Mai dă-mi o plăcintă... Lasă-te păgubaș, cumetre!

SUBLIMUL : Kant! Immanuel Kant!

CAMELIA (printre înghițituri) : Ce mormăi acolo, mă?

SUBLIMUL : Kant! Immanuel Kant! Asta e durerea vieții mele. De cîte ori o femeie mă respinge, îmi amintesc de Immanuel Kant! Dumnezeu e dezgolirea naturii de sensul ei material.

BĂRBATUL : Gustoasă plăcintă! Admirabile cuvinte!

SUBLIMUL (încearcă s-o mîngîie pe Camelia).

CAMELIA : Nu te atinge de mine, cumetre!... S-a dus vremea cînd curtezanele se iubeau pe degeaba cu filozofii, preoții și poeții...

SUBLIMUL (își examinează mina pe care Camelia a respins-o) : O, Doamne, ce bine că există împărăția cerului!

CAMELIA : Există pe dracu! Nu există nimic!

SUBLIMUL (înving, își pune aureola pe frunte) : De cîte ori nu-mi ies afacerile, de cîte ori femeile mă privesc cu dispreț, îmi pun aureola pe cap. Dacă n-ar exista insuccesele pe linie sentimentală și profesională nu ne-am aminti de existența Domnului.

BĂRBATUL (pleacă pe furis).

CAMELIA : De unde ai jucăria asta? Se găsește în comerț?... Dă-mi-o și mie să văd cum îmi stă...

SUBLIMUL : Cu plăcere!

CAMELIA (își așază aureola pe cap) : Cum arăt ca sfîntă? Îmi șade bine? Și Maria Egipteanca a devenit sfîntă după ce și-a făcut de cap... Îmi pare rău că n-am o oglindă... Trebuie să fie foarte șic... (Strigăt.) Aleo!, a fugit nevinovatul fără să plătească plăcintele! S-a dus... Ne-a tras

pe sfoară... (Se reîntoarce.) Mă cam stringe aureola asta de sfîntă!...

SUBLIMUL : A fugit fără să plătească plăcintele!

CAMELIA : Da. Ți-a făcut pagubă!

SUBLIMUL : Sînt îngrozit. Încerc să-mi revin. Atunci, vino măcar tu în garsoniera mea din Piața Romană...

CAMELIA : Nu. Nu vin în garsoniera ta din Piața Romană...

SUBLIMUL : Nu vrei să-mi dai un ceas de fericire?... Nu vrei să mă mîngii cu iluzia frumuseții tale? Simt cum îmi cresc aripi...

CAMELIA : Îți cresc aripi?

SUBLIMUL : Simt nevoia să zbor... Așa pătesc întotdeauna. Cînd cineva nu-mi plătește plăcintele, cînd trebuie să plătesc chiria și femeile mă resping, îmi cresc aripi...

CAMELIA : Și te duci sus?! Sus de tot?!

SUBLIMUL : Sus de tot... Dacă femeile mă refuză și oamenii nu-mi plătesc plăcintele, mă duc în lumea abstracțiilor și a ideilor... Nu vreau să fiu sublim, sînt silit să fiu sublim, mi-a ajuns cuțitul la os... Devin sublim în caz de forță majoră... Indiferența ta m-a făcut sublim... Vrînd-nevrînd, iubesc absolutul... Vrînd-nevrînd, ador eternitatea. Atunci mă înalț, mă înalț...

CAMELIA : Așa e... Ai început să te înalți puțin. Unde te duci?

SUBLIMUL (se înalță puțin în aer) : Vezi steaua aia?... Acolo îmi amărăsc zilele... De ce nu vrei să vii în garsoniera mea din Piața Romană?! Nu mă judeca greșit. Spune-mi și tu, am eu vreo vină că sînt sublim și iubesc absolutul? Aș prefera o aventură trecătoare. (Se înalță.) N-am nici o vină. Nu ți-e milă de mine? (Patetic.) Nu mă lăsa pradă eternității!

CAMELIA : Nu mi-e milă de nimeni... Ia-ți coșul cu plăcinte!...

SUBLIMUL (în văzduh, ultima încercare) : E groaznic să fii sublim fiindcă n-ai reușit să fii ticălos... Fiecare insucces în viață îmi dă aripi, mă împinge sus, tot mai sus... Nu mă lăsa să fiu etern! (Dispare în constelația stelară.) Copila mea, nu mă lăsa să fiu etern!...

CAMELIA (privește cerul și caută să ghicească steaua în care se ascunde Sublimul. L-a dibuit.) Uite-l! Uite-l! Hoțomanule! Hoțomanule!

Actul I

tabloul I

La început, o locuință dintre cele mai banale — pe parcurs, datorită intervențiilor de regie ale Cameliei, locuința se transformă într-un decor poetic și o plăcută ambianță erotică.

IORDACHE (aprinde brusc lumina și-o descoperă): Cine ești dumneata?

CAMELIA (dă din umeri, foarte mirată de această întrebare): Cine sînt eu? Nici eu nu știu cine sînt... Parcă noi ne cunoaștem?!... De ce ești așa rece cu mine? Dă-le încolo de prejudecăți, spune-mi tu... Eu mă numesc Camelia...

IORDACHE: Eu mă numesc Iordache, dar sînt foarte grăbit... Și chiar dacă n-aș fi grăbit, am anumite principii!...

CAMELIA: Aș vrea să merg în deltă.

IORDACHE: Ce-ți veni cu delta?

CAMELIA: Cum, ce-mi veni? (Suspicioasă.) Nu apreciezi spontaneitatea? Mă miră... În cercurile cele mai diverse, spontaneitatea e foarte apreciată, foarte căutată și, uneori, chiar foarte bine plătită. Nu te bucură faptul că, deși nu știu cine ești, te hram porții îți cer să mă iei în deltă?!... N-am fost niciodată în deltă. Am auzit că sînt locuri frumoase pe-acolo... În deltă l-am cunoscut pe Giovanni. Mi l-a prezentat Lia, pe vremea cînd eram navetistă. A venit o colegă la mine și mi-a spus: haideți fetelor la Turnu Măgurele c-au venit italienii... Acolo l-am cunoscut pe Giovanni... A fost b poveste destul de stranie cu italianul ăla... cînd mi-am dat seama că e meschin, era prea tîrziu, îl iubeam... Și cînd îl iubeam mi-am dat seama că a trebuit să plec la Brașov...

IORDACHE: Eu sînt un bărbat cu o logică de fier. Analizez faptele, le compar și trag concluzii. Spuneai că n-ai fost niciodată în deltă. Și în deltă l-ai cunoscut pe italian. Care e sentimentul care trebuie să apară în mod logic, la capătul acestei analize? Indignarea. Disprețul. M-am săturat de femei făgurnice și de locuințe fără apă caldă! Eu vreau totul de la viață, nu mai sînt la vîrsta cînd să mă pot mulțumi cu jumătățile de măsură. Vreau poezie și confort totodată!...

CAMELIA: Eu îți aduc poezia...

IORDACHE: Nu-mi place să bat pasul pe loc. Și nici să mai revin încă o dată la o problemă clarificată. Mi-am exprimat clar punctul meu de vedere... Eu vreau și nebunia iubirii și confort ultramodern. E limpede? Mai are cineva de pus întrebări?

CAMELIA: De ce mă privești cu atîta scepticism? Dacă nu te iubeam, nu eram aici...

IORDACHE: Nu-i un argument... Am văzut femei care erau și punctuale și ipocrite...

CAMELIA: Mă respingi, deci... Un om se îndreaptă spre tine, își deschide sufletul, și tu îl respingi?! Ți-am făcut ordine pe birou. Ți-am spălat și cămășile... Nici n-ai observat...

IORDACHE: Mersi!

CAMELIA: Ți-am spălat cămășile fără să-ți cunosc caracterul. Nu te pune pe gînduri acest gest de tandrețe?

IORDACHE: Ba da, mă clarifică asupra caracterului dumitale... E limpede că ți-ai făcut de cap aseră... După ce-și fac de cap, femeile sînt nevoia să spele parchetul și să cîrpească ciorapii... Așa am descoperit că prima soție m-a înșelat: într-o bună dimineață mi-a spălat toți ciorapii și toate cămășile... Remușcarea era atît de aprigă, încît le spălase în două ape. M-a înșelat, îmi spuneam eu în timp ce-mi fumeam cămașa albă proaspăt spălată și frumeș apreată... Bănuiala mea s-a adevărit, și ca orice om inteligent, am început să exploatez păcatele soției, așa cum îi exploatasem și calitățile.

CAMELIA: Îmi place să te ascult... Povestești frumos...

IORDACHE: De cîte ori aveam nevoie de-o cămașă curată, o lăsam să-și facă de cap: Eu sînt un om blînd, nu mă împotrivesc legilor firii. Era și ea mulțumită, eram și eu curat îmbrăcat.

CAMELIA: Și? Mai departe? Mai departe?... Îmi place grozav să ascult poveștile pînă la capăt... Ce copilăroasă sînt! După cîte am văzut la viața mea, mă mir de cîtă copilărie mai sînt încă în stare. Nu-i bine să-ți risipești spontaneitatea. Nici nu știi cînd ai nevoie de ea.

IORDACHE: Eu sînt încă rigid. Dar îmi propun să fiu spontan, urmăresc ca în cîțiva ani să fiu plin de naturalețe.

CAMELIA: Cum s-a terminat povestea?

IORDACHE: Sfirșit banal. Legătura extra-conjugală a plictisit-o la un moment dat și atunci s-a întors la mine cu o dragoste sporită. Dragostea sporise, dar nu mai punea mîna să spele o cămașă sau să cîrpească un ciorap. Pe cît era de îndrăgostită, pe atît era de leneșă... Regretam sincer frumoasele timpuri ale adulterului; pe vremea aceea găseam întotdeauna o rufă spălată și-o mîncare caldă. Atunci, am părăsit-o eu...

CAMELIA: Te înțeleg. Viața e dură. (Înșiră cu premeditare toate clișeele tradițio-

bine.) Te supări dacă recunosc că mă simt bine în preajma ta?... Ești atît de bun...

IORDACHE : În legătură cu mine, părerile sînt împărțite. De unde știi că sînt bun?

CAMELIA : De unde știi? Cum de unde știi? Asta se simte. Nu ești la fel ca toți bărbații... Fără să ai nimic deosebit, ai ceva aparte... A, ce păcat că nu te-am întîlnit cu trei ani în urmă... Alta ar fi fost viața mea. A, cît de mult contează anturajul în viața unei femei... Eu sînt extrem de influențabilă... Soarele, ploaia, felul în care mă îmbrac, totul mă influențează, îmi modelează caracterul meu șovăielnic pentru care ațîția bărbați de valoare... pac !... și-au dus pisto- lă la frunte... Eu, de pildă, cînd îmi iau mașonul de blană sînt incoruptibilă și vi- sez o mare iubire... Cînd îmi îmbrac un tator simt nevoia să mă căsătoresc, o idee care nici nu-mi trece prin cap cînd pun pe mine o rochie de vară... Atunci m-aș da și primului venit, după cum spuneți voi băr- bații cu ironic. Ca și cum ar fi o diferență tragică între „primul venit” și-al „doilea venit”... Te supără vulgaritatea? Nu sînt vulgară. Eu le vorbesc bărbaților despre lucruri frumoase. poezie, plastică, muzică, chiar și metafizică, nu mi-e rușine de nimic... Și la urmă trîntesc una boacăna. O injură- tură și un citat din Platon, un citat din Platon și-o injurătură — are un efect gro- zav. Am fost silită să procedez așa... dacă era după mine, mă mulțumeam cu Platon... dar glumele desuchiate sînt mai apreciate decît citatele din Platon... Ce tristă, mize- rabilă viață ducem ! Vezi că îmi dau seama de mizeria existenței, nu sînt o femeie in- conștientă... Cunoști pe cineva care vrea să facă un schimb de locuință?... Vara sînt ocu- pată cu străinii, dar iarna, iarna te-aș putea iubi sincer... Pînă începe sezonul te poți bi- zui pe mine...

IORDACHE : Pînă începe sezonul...

CAMELIA : Ai avut un zîmbet ironic ? Pînă începe sezonul, te poți bizui pe mine... Ți se pare puțin ? A, domnule vrea o dragoste veșnică... Atunci, dacă e vorba de un sen- timent mai durabil, trebuie să mă cunoști mai bine... Sînt o fată simplă, „o fecioară nebună”, cum s-a exprimat un pictor sce- nograf care locuia în Piața Rosetti, și s-a mutat acum într-un apartament frumos în Parcul Aviatorilor. Ce ființă îngerească am fost cînd am deschis ochii... Iubeam pe toată lumea... Îți fac o mărturisire, ar fi absurd să am secrete față de tine, la început am fost cu adevărat pură, dar cînd am văzut ce impresie bună face candoarea, n-am mai lăsat-o din brațe. La început poate chiar căutam adevărul, dar cînd am văzut că această căutare îmi mărește farmecul per- sonal și succesele amoroase, mi-am făcut din inefabil metoda de a aduce un ban în casă. Cum avem o calitate, cum ne grăbim să scoatem și untul din ea. Sînd eu retrasă și meditănd, mi-am dat seama că oamenii au nevoie de puritate — intuiție de geniu...

Fii deșteptă, copil, nu te lăsa prinsă în mrejele întunericii — mi-am spus în cli- pele mele de meditație. Nu fi proastă, Ca- melia, adoră absolutul ! Absolutul are cău- tare. Și așa, am transformat un dar al na- turii într-o metodă... Ai putea să te miri mai mult de profunzimea acestei observații... Și bărbații, bieții de ei, nefericiții de ei, sînt convinși că descoperă cu mine absolu- tul. Taci ! Nu te supăra ! Mie mi-am po- runcit să tac. Taci, nemernico, nu bate cîmpii ! Îmi place să judec oamenii, și să-i condamn, am eu tribunalul meu... Am cu- noscut odată — ți-am spus — un pictor scenograf. Nu mi-a plăcut, era pregătit, in- teligent, „bine cotat” — cum spun artiștii între ei — avea toate calitățile, dar mie nu-mi spunea nimic...

IORDACHE : Ești și tu prea exigentă.

CAMELIA : Poate. Nu-mi spunea nimic...

IORDACHE : Și ce-ar fi trebuit să-ți spună ?

CAMELIA : Nimic. Dar nu-mi spunea ni- mic. Te-ai prins ? Nu vezi că mă joc cu tine?... Cîteodată devin înadîns prostuță ca să nu complexez bărbații... Din toate punc- tele de vedere bărbații se inhibă ușor... Gata ! Detest mediocritatea ! Hai să ridicăm nivelul conversației ! Ai avut vreodată pre- ocupări metafizice ?

IORDACHE : Taică-meu a fost negustor, dar preocupări metafizice n-a avut... Cîștiga bine, dar nu credea în Dumnezeu...

CAMELIA : Aș minca un pepene — ție îți plac pepenii ? Vezi ce deschis vorbesc cu tine ? Să apreciezi asta, că altfel mă supăr... Detest femeile care se cramponează... Tu ce crezi, există Dumnezeu ? ! E adevărat că omul e nemuritor ? Crezi în metempsihoză ?

IORDACHE : Aș crede, dar nu știi ce e. De fapt, habar n-am ce e metempsihoză... N-am avut timp să mă ocup de problemele majore ale existenței. Îmi dau seama că am trăit ca o cîrțiță, Camelia. Îți mulțumesc că-mi deschizi ochii... Am neglijat într-un mod criminal dezvoltarea mea spirituală... Nu știi nimic de Platon. Nu știi nimic de moartea eroică a lui Socrate, habar n-am de legea morală a lui Kant ! Da. Aș vrea să-mi pun și eu marile probleme ale exis- tenței... Aș vrea să plîng și eu în fața unui apus de soare, n-am avut ocazia pînă acum. Trebuie s-o fac !

CAMELIA : Lasă, Iordache, o să te ajut să-ți pui marile probleme ale existenței : moartea, sinuciderea, menirea artei, sensul religiei... Știința, sărăcuța de ea, nu poate să rezolve nimic. Nici nu știi cît mă doare incapacitatea științei... Nici acum medicina n-a reușit să-și explice ce este un sughiț !... Sughițul e învăluit într-o taină de nepătruns, nu se știe nici pînă-n ziua de azi de ce sughite omul... Nu-ți vine să-ți iei cîmpii ?

IORDACHE : Nu. Pe mine nu mă doare incapacitatea științei. Nu mi se pare ceva îngrozitor... Îmi dau seama că ar trebui să fii și eu zguduit de impasul medicinei, dar

nu sînt... Ajută-mă să fiu și eu zguduit, Camelia!

CAMELIA: Ești prea simplu, Iordache, n-ai decît dureri de dinți. Mie mi se pare ceva îngrozitor, din cauza asta am abandonat medicina... M-a apucat disperarea — și odată cu disperarea, am scăpat și de navetă. Mă urmărești cu atenție? De fapt, eu voiam să scap de navetă, dacă nu era naveta, mă durea în cot de impasul sau progresul științei... Vezi ce frumos le aranjez eu pe toate? Deși — într-un fel — îmi plăcea să fiu navetistă, să merg cu trenul în fiecare zi, dimineața și seara... În tren, oamenii se schimbă. Din pricina vitezei, oamenii mint, își închipuie că totul e posibil... În tren, oricine se crede Napoleon Bonaparte sau Greta Garbo. Și, apoi, în tren, mai ales în vagonul-restaurant, bărbații sînt foarte gentili... În orice caz, pînă la Chitila sînt foarte gentili...

IORDACHE: Eu n-am avut asemenea probleme, deși am călătorit de multe ori cu trenul, în interes de serviciu... Nu m-am simțit niciodată Napoleon Bonaparte. E un păcat al meu — sînt lipsit de fantezie... Tare aș vrea să am și eu mai multă fantezie, să mă înalț spre cer. Ajută-mă, Camelia, să am imaginație!

CAMELIA: De aceea am apărut eu în viața ta. Vei avea și fantezie, Iordache, vei avea de toate... Îți voi da și fantezie, îți voi da și măreție, și extazuri erotice, numai să fii bărbat cuminte...

IORDACHE: Existența mi se pare un lucru destul de banal — aproape tras de pâr. Aș vrea să fiu cutremurat de miracolul existenței, anafura ei de viață. Aș vrea să cad și eu pe gânduri... Aș vrea să zîmbesc și eu cu ironie la anumite fraze... Aș vrea să trec și eu cu ușurință de la un subiect la altul... Aș vrea să mă emoționeze bolta înstelată a cerului...

CAMELIA: Răbdare. O să te emoționeze. Nu bate cîmpii! De ce nu mă lași să-mi povestesc viața? Cum vrei să se stabilească puntea sufletească, dacă nu știi cine sînt? Acum trăiesc din artă, ca toată lumea, din artă și din amintiri...

IORDACHE: Din amintiri?

CAMELIA: Din amintiri, adică, ca să mă exprim mai simplu, din pachete... Toți bărbații care m-au iubit și nu m-au luat de soție, își amintesc de mine fiecare cum poate. Din nefericire, tocmai ăia cu o situație mai bună, m-au iubit mai puțin. Unul îmi trimite ciorapi, unul îmi trimite o rochie, cu aceste pachete reconstitui trecutul și-mi plătesc chiria... De fapt, sînt artistă. Bat orașele și tîrgurile amărîte și fac fotografii... Nu singură! Am și o prietenă, vezi să nu te îndrăgostești de ea... Aiurea! Nu sînt geloasă... Gelozia e un sentiment perimat... Am descoperit și în meseria asta secretul. Îi fac pe toți oamenii frumoși, chiar și dintr-o mumă a pădurii fac o prințesă... Cînd cineva se vede frumos, nu se mai întreabă dacă

seamănă sau nu... Toți oamenii vor să fie frumoși... Dacă toți oamenii ar fi frumoși, nici războaie n-ar mai fi. Negustoria cu pozele a mers pînă la un moment dat...

IORDACHE: Te ascult cu profund respect. Înainte n-aș fi ascultat așa ceva. Ai o existență zbuciumată. Văd că încep să progrezese... Anumite probleme care înainte nu mă interesau, acum mă pun pe gânduri. Sînt emoționat, sentiment pe care nu l-am încercat de aproape douăzeci de ani.

CAMELIA: Asta cu fotografiatul a mers ce-a mers, pînă-au venit cei de la „Decorativa” și ne-au alungat de pe piață. Atunci, m-am gândit să exploatez o altă obsesie a oamenilor — speranța... Ia să vedem, mi-am spus eu, ce bănișori se pot scoate din acest sentiment... Și-am văzut că se poate. Am început să ghicesc în palmă, în cafea sau în cărți... mi se părea prea vulgar. De fapt, nu le ghiceam, ci le dădeam vești bune cu ghietura — că vorba aia, nu mă costa nimic; femeilor singure — bărbați tineri și străluciți, artiștilor — celebritate și bani gheață, soților plictisiți — o-aventură la mare, mă rog, călătorii, turisme, clipe de reverie, mașini de spălat și de șters praful, de la caz la caz... Nici de povestea asta cu ghicitul nu sînt sigură... Oricînd poate veni cineva și să-ți închidă prăvălia. De aceea, trebuie să fiu atentă, să am idei noi, să mă ascund, să trăiesc prin subsoluri, să ies numai noaptea ca păsările de pradă, să mă adaptez, e destul de greu, hai dă-mi ceva să beau!... Ești emoționat? Mi-ar face mare plăcere să fii emoționat...

IORDACHE: Ți-o spun cu toată seriozitatea. Sînt cu adevărat emoționat!

CAMELIA: Constat cu uimire că ești profund emoționat. Bravo, Iordache!

IORDACHE (brusc): Ce Dumnezeu ai în săculețul ăla?

CAMELIA: Obiecte strict necesare pentru a crea o ambianță cît mai plăcută... (Începe să-și desfacă săculețul.) Am un disc care creează o atmosferă de vrajă! (Îi dă drumul, fredonează melodia.) E foarte frumos, nu? Bietele capodopere! Mi-e așa milă de artă... Cîteodată îmi vine să plîng cînd mă gîndesc la artă! Săraca artă! Ea ne mai ajută să ne mai alungăm uritul... (Schimbă mobila și decorul devine poetic.) Vezi ce simplu se creează vraja?

IORDACHE (meditativ): Ce frumos e acum, Camelia, în momentul de față... De cînd caut eu o insulă a purității...

CAMELIA: Admirabil! Și eu caut o insulă a purității... Ea caută puritate, el caută puritate și așa se bea fondul de rulment... Important e, te simți bine cu mine?

IORDACHE: Încerc să fiu lucid. Încerc să compar faptele, să le pun în balanță și să trag concluzii. N-ar trebui să mă simt bine, îmi dau seama că n-ar trebui să mă simt bine, dar mă simt excelent!

CAMELIA: Nu cugeta, nu analiza! Aruncă logica! Disprețuiește rațiunea! Dăruie-te

72 | IORDACHE: Eu sînt un om dintr-o bucată! Nu vreau nebulie... Încă nu vreau nebulia...

CAMELIA: Vocea ți-a devenit mai puțin sigură... O, ce mă bucur! Îndoiala ți s-a strecurat în suflet... Nu fi mediocr, Iordache!... Stelele! (Brusc furioasă.) Au răsarit stelele! Du-te și privește stelele, vulpe bătrînă.

IORDACHE: De ce vorbești așa? De ce ți pi la mine?

CAMELIA: Păi cum să nu ți p? E o mare durere în mine, dar tu nu pricepi, Iordache... Mi-am pierdut răbdarea. Pînă simți tu sublimul, îi vine femeii să innebunească! Mă chinuesc pentru nenorocitul ăsta de extaz și tu te uști ca vițelul la poarta nouă! Du-te, țîlharule, privește cerul, spală-ți ochii cu lumina stelelor și întoarce-te spre mine cu o privire curată! Mișcă-te!

IORDACHE (privește cerul și se întoarce rusinat): De ce ți pi la mine?

CAMELIA: Iartă-mă! N-am vrut să te supăr... Descopăr cu uimire că sînt încă rea, lipsită de răbdare și bunătate. Nu știu ce se întîmplă cu mine de la o vreme. Mă tem să nu fac iarăși o criză de disperare... Sînt crudă — de ce să-mi ascund cruzimea? Iordache, cu adevărat iartă-mă!... Da, da, de data asta chiar am să mă uit în ochii tăi.

IORDACHE: E o situație mai deosebită. Observ cu satisfacție că totuși îi fac față. Te iert!

CAMELIA: De ce sînt așa de rea? De ce sînt așa de crudă cu oamenii? Crezi că eu nu mă întreb? Crezi că eu sînt mulțumită de mine? Crezi că nu mă doare conștiința cînd văd că trăiesc din pachete și amintiri? Am atîtea să-mi reproșez. Să aibă dreptate contabilul Petrescu?

IORDACHE: Cine e contabilul Petrescu?

CAMELIA: Ce importanță are cine e contabilul Petrescu? Hai să lăsăm asta... În curînd devin mizantroapă. Se spune că „am prins bătăture pe suflet” — expresia aparține unui inginer din Cîmpina care s-a mutat la Brașov. Înainte de a se transfera a ținut să mă caracterizeze...

IORDACHE: Cine e contabilul Petrescu? Vreau să știu cine e contabilul Petrescu...

CAMELIA: Nu vreau să discutăm despre contabilul Petrescu. Altă dată... Natura mi-a dăruit și frumusețe, și inteligență, și sensibilitate — și totuși sînt plină de păcate. Spune drept, ți-ai fi putut închipui că o față atît de gingașă ca mine fură de stinge?

IORDACHE: Nu cred că ești hoată...

CAMELIA: Nu crezi? Nu crezi fiindcă ai interes să nu crezi. Ești convins că avînd încredere în mine, am să-ți răsplătesc încrederea într-un fel sau altul. Încrederea e

cea mai bună metodă de a obține ceva făcînd și economii, în același timp. Ține-ți încrederea pentru fetele de la institut.

IORDACHE: Te iubesc!... (Brusc.) Îmi dau seama că te iubesc, ei drăcia dracului! Viața mea interioară devine din ce în ce mai bogată. Cînd Dumnezeu m-am îndrăgostit de tine? Acum citeva clipe încă te mai disprețuiam. În ultimii doi ani am ajuns la concluzia că omul e foarte complex. Explică-mi!...

CAMELIA: Îți explic!... De multă vreme subconștientul tău încercat mă aștepta. Nu l-ai citit pe Freud... Recunosc, astăzi am fost și în formă... Sînt zile mai bune și zile mai proaste. Trebuie să știi, dragul meu, că ești al treilea bărbat care mi-a jurat credință vesnică pe ziua de azi... Și acum, după ce am făcut din tine un sclav, pot să mă duc după cumpărături... (Face un gest ca și cum s-ar pregăti de plecare.)

IORDACHE: Nu pleca!

CAMELIA: Cu cît patima e mai mare, cu atît trupul dorit e mai departe. Departe sînt ochii tăi. Departe sînt buzele tale. Departe, foarte departe... Aș vreau să beau ceva.

IORDACHE (îi aduce de băut.)

CAMELIA: Dragi mi-au fost întotdeauna bărbații ajunși în stări de criză, „bărbații cu probleme”. Sînt victime ideale. Cîte autobiografii n-am ascultat eu în miez de noapte... El, numai în pijama, își povestea viața, eu, tot numai în pijama, îi înțelegeam suferința. Cum e unul care nu-i apreciat la justa lui valoare, cum îmi dă telefon! Și Camelia se duce. Nu-i așa că nici tu nu ești apreciat la justa ta valoare...?

IORDACHE: Nu sînt apreciat... Ai ghicit. Tu, cu delicatetea ta de femeie, ai înțeles ceea ce n-a înțeles nici contabilul-șef. Sînt încolțit din toate părțile. Sînt infircoșat. M-a criticat și presa locală. Dar nu regret că dau de dracu'. Dacă nu dădeam de dracu', n-apăreai tu în viața mea.

CAMELIA: Îți faci iluzii. Nici eu nu te apreciez. Ești un biet negustor! Vrei să nu rămii în pagubă, să nu-ți risipești „capitalul tău sufletesc”, investițiile tale de bani gheață, lirism și tandrețe.

IORDACHE: Eu iau viața așa cum e. Totuși, n-am pomenit de bani gheață...

CAMELIA: Ai lăsat să se înțeleagă! Minunatul tău capital sufletesc, alcătuit din amintiri din copilărie, criză de conștiință, demnități jignită, călătorii neefectuate și citate din Thomas Mann! Aoleo, că simplu mai ești, Iordache!

IORDACHE: Ai perfectă dreptate! Sînt stupid. Sînt un ratat. Sînt meschin. Sînt pedant. Datorită fie am căpătat conștiința mediocrității mele. Am trăit într-o beznă. Sînt zgduit...

CAMELIA: Miști! Nu ești capabil de suferință...

IORDACHE: Sînt sincer în sinceritatea mea. Am dus o existență stearpă, departe

de marile abisuri și de marile probleme. Am început să mă îngrăș; a venit timpul să-mi pun marile probleme ale existenței. N-am purtat discuții înalte și n-am cunoscut extazul erotic. Am fost și-am rămas un autodidact... Alături de tine aș renaște...

CAMELIA: Sigur că ai renaște... Sigur că ai renaște alături de o femeie frumoasă. Confuzii adevărul cu plăcerea, confuzie regretabilă pe care o fac toți căutătorii de absolut. Și fără această confuzie nimeni n-ar căuta absolutul. Pentru beția voluptății sin-teți gata să deveniți și eroi. Vrei să te transformi sufletește, contra cost! Iarși mi-am pierdut răbdarea! Ești un negustor, un biet negustor!

IRDACHE: Universul e o taină. Tu ești o taină... Sufletul femeii e o taină... Lumina dimineții e o taină... Zăpada e o taină! Numai eu, Iordache, nu sint o taină... Vreau să fiu și eu o taină! Vreau să cunosc miracolul existenței!

CAMELIA: Nu te ambala în metafizică, că nu te pricepi... Dacă pe lumea asta plină de mistere și de contradicții există și ceva lipsit de taină, apoi acel ceva e sufletul femeii. Cînd mă gîndesc pentru ce fleacuri s-au sinucis atîția bărbați și s-au scris atîtea versuri nemuritoare, îmi vine să urlu!... Povești ridicole, bune de adormit copiii... Durerea de a nu putea trăi fără nu știu care femeie — durerea stupidă, strict administrativă de a nu mai simți mireasma unui anume trup —, mai mare rușina, zău!

IRDACHE: Camelia, tu-mi distrugi tot sistemul de valori! Dar mă simt bine! Deși mă bagatelizezi, mă simt bine. Nu te sfii, ispititoare judecată de apoi! Distruge-mă! Distruge-mă! Am să renasc după aceea... Distruge-mă!

CAMELIA: Nemernicule! Pînă și din disperarea în fața vieții vrei să scoți un mic profit... Dar pe mine nu mă duci, vulpe bătrînă, afiată la ceas de cumpănă... Eu știu că duioșia ta e născută din moarte și pustiu! Eu îți văd abisul, și mingîierea ta mi se pare jalnică!

IRDACHE: Ai perfectă dreptate! În toate problemele ai dreptate, Camelia. Te iubesc fiindcă mi-e frică de moarte...

CAMELIA: Moartea te gonește din urmă cu biciul și, înfricoșat, hăituit, cauți adăpost la mîie, în trupul meu, sperînd că aici moartea n-o să te găsească. Dacă n-ar fi frica de moarte, v-ați ține mai puțin de fustele muierilor. Dar eu, eu am să te primesc în trupul meu și am să te predau morții!

IRDACHE: Ești sublimă!

CAMELIA: Sublimă? Eu nu sint sublimă, sint doar bine dispusă... Foarte bine dispusă...

IRDACHE: Toate valorile pe care le-am strîns într-o viață de om, toate valorile etice, filozofice, toate principiile, toate credințele, s-au dus... Numai iubirea pentru tine mi-a mai rămas...

CAMELIA: Asta îți-a mai rămas. Totdeauna mi-a fost milă de bărbații prea îndrăgostiți... Săracii de ei, ce greu or să moară... Ce frică de moarte trebuie să zacă în ei, dacă s-au hotărît să se apropie cu atîta speranță de-o fecioară păgînă ca mine, mai înșelătoare ca toate nisipurile mării... Așa vă trebuie, iubiți-mă!

IRDACHE: Mă simt secătuit. Toate valorile s-au dus, trebuie să pun ceva în loc. Nu se poate trăi așa, Camelia! Am nevoie de ceva în care să cred!

CAMELIA: Crede în tine!

IRDACHE (îngrozit): În mine? Asta-i bună... Cum o să cred în mine?

CAMELIA: Sigur... Nici nu-ți trece prin cap să crezi în tine. Ai nevoie de-o cîrje, dorință foarte larg răspîdită! Ai mai multe cîrje decît picioare... Ești și tu un biet cerșetor! Mereu cerșești cite o clipă de tandrețe sau o noapte de amor, sau un ideal mareț, sau o slujbă bunicică, sau o considerație, sau o călătorie la Paris, sau o prețuire unanimă, sau o pasiune.

IRDACHE: Aș vrea să-ți fac o mărturisire, Camelia...

CAMELIA: Spovedanie? Nu mă înfuria! Să n-aud de spovedanii că fac moarte de om!... Cînd cineva se mărturisește, vrea să obțină ceva în schimb. Spovedania e un fel de petiție. Vrei să obții cu prețul acestor mărturisiri o biată și mizeră căldură animalică... Totdeauna speră să găsești pe cineva care să-ți hrănească trîndăvia și vidul cu nebunia lui! M-am saturat pînă peste cap! Hrănește-te singur! Crezi că dacă te spovedești am să mă culc cu tine...

IRDACHE: Niciodată n-am auzit cuvinte atît de înfricoșătoare! Ești cumplită, mai cumplită decît biciul lui Atila... (După o pauză.) Iartă-mă, Camelia, nu pleca!

CAMELIA: Ne urîm? De ce ne urîm? Tare mi-e teamă că-n ura noastră zace o durere pe care n-o înțelegem... (Brusc.) N-am să plec, Iordache! N-am să plec de lîngă tine o perioadă destul de îndelungată... Rămîn cu tine... Nu vreau să-l supăr pe contabilul Petrescu. De fapt, nu știu de ce rămîn cu tine... Ce frumos spunea Shakespeare: „...Și totuși vom goni etern... Spre raiul care ne aruncă în infern“. Cu ce se ocupa prima ta soție? Nu-mi răspunde! Iartă-mă... Dă-mi mîna... Chiar te rog să-mi dai mîna. Chiar aș vrea să-mi dai mîna. Chiar aș vrea să-ți întind mîna. Chiar m-aș bucura dacă mi-ai întinde mîna. Chiar m-aș bucura dacă m-aș bucura cu adevărat că-mi întinzi mîna...

IRDACHE: Te iubesc. vivandieră răsfățată!

CAMELIA: Te-am învins!... De-acum înainte ești sclavul meu!...

(Melodia care se auzea în surdina se aude acum foarte puternic.)

tabloul II

Tot locuința lui Iordache. De data aceasta
ambianța poetică s-a risipit.

CAMELIA : Bineînțeles, tu erai... Știam că ești stupidă, meschină, incultă, agasantă, ipocrită, flotantă, dar nu știam că ești și spioană...

SILVIA (se așează pe-un scaun) : Trebuie să avem o explicație...

CAMELIA : Detest scenele de explicație...

SILVIA : Unde e victima ?

CAMELIA : Ce, nu știi cum se întâmplă ? I s-a făcut foame... S-a dus după cumpărături...

SILVIA : Nu asta mă interesează. Aș vrea să știu cum i-ai sucit capul nefericitului...

Am impresia că ai intrat în împărăția mea.

CAMELIA : Împărăția ta e atât de vastă...

SILVIA (implacabilă) : Aștept răspunsul !

CAMELIA : Nimic deosebit. Metoda obișnuită. I-am distrus tot sistemul de valori și pe urmă a căzut ca o plăcintă tragică în tigaia măreției mele.

SILVIA : Duișoia ?...

CAMELIA (speriată) : Ce-i cu duișoia ?

SILVIA : Spune ce-i cu duișoia... N-ai strecurat cumva și puțină duișoie, o undă de duișoie, așa, ca să mai colorezi atmosfera ?... Fii sinceră !

CAMELIA : Nu știu. Nu-mi amintesc exact. Poate...

SILVIA : Cum poate ? ! Cum adică, poate ? Ești iresponsabil ! Eu joc cartea duișoiei.

CAMELIA : Fii liniștită ! Nu-ți fură nimeni tandrețea ! N-are nevoie nimeni de tandrețea ta !

SILVIA (sobru) : Tandrețea e destinul meu !

CAMELIA : Foarte bine ! Nu mă supăr pentru atîta lucru. N-ai decît să te ocupi în continuare de duișoie și plasarea pachetelor. Rămînem la fel de bune prietene ca înainte...

SILVIA (amenințătoare) : Am vaga bănuială că de la o vreme încerci să crezi și tu în frumusețea individului... Am auzit că vrei să-ți aranjezi o viață interioară, că vrei să-ți mobilizezi sufletul, cum se spune prin țîrg. Cu alte cuvinte, ai de gînd să-ți schimbi raza de acțiune...

CAMELIA : Fii liniștită ! Cunosc tandrețea, e o piine grea... De la primul meu soț căruia îi turnam picături în ochi, nu mi-a rămas decît taiorul ăsta, casa tot goală e... Puțin. Cam prea puțin pentru cît zbucium a fost...

SILVIA (cu spaimă) : Mi-e teamă, Camelia ! Timpul zboară. Ridurile pot apărea dintr-un moment în altul. Am să cred și eu în iubire, fie ce-o fi !... Amalia a crezut în iubire și-a ajuns la Paris...

CAMELIA : Mereu îi dai cu Amalia... Cu Amalia a fost altceva...

SILVIA : Eu cred în noblețea omului, și-am spus-o și la braserie. Cu cinismul se moare de foame în ziua de azi... Chiar și occidentalii au nevoie de sentimente. Amalia, cu sensibilitatea și încrederea ei în iubire, a ajuns să trăiască mai luxos decît tine, cu răceala ta de gheață, că nu erai așa, nu știau cum de ai căpătat-o...

CAMELIA : Uită că eu aduc bărbaților și extazuri metafizice... Asta uiți...

SILVIA : Da. Din metafizică ar putea să iasă ceva...

CAMELIA : Iese destul de bine. Încă nu mă plîng. Deocamdată nu mă plîng. Mai tîrziu vom vedea...

SILVIA : Eu n-am nici frumusețea, nici cultura ta. Eu n-am altă soluție decît iubirea. Sînt silită să iubesc. Asta mi-a mai rămas. Pînă la urmă sentimentele curate rămîn singura noastră avere. Vezi tu o altă soluție ?

CAMELIA : Pentru tine, nu văd. Tu n-ai ce face, Silvia. Ești condamnată să crezi în om și să cîrpești ciorapii bărbaților...

SILVIA : Am să cred în om. Am să văd în fiecare individ ceva frumos. Am să cred în orice om, fără nici un scrupul. Am să iubesc delicatețea fără pic de rușine.

CAMELIA : Totuși, nu cred că dai lovitura cu gingășia sufletească... Aia care au nevoie de gingășie sînt cam zgîrciți... Te pomenești că te plătesc și ei tot cu gingășie... Ce-aș mai ride !...

SILVIA : Nu te grăbi să dai sentințe. Aici e lovitura ! Aici e lovitura ! Gingășie vor, gingășie le dau. De ce să nu le dau ? Le dau, că doar nu le dau de la mine... Luați tandrețe, luați respect, luați lirism, acesta e trupul meu — cum spunea Mîntuitorul...
CAMELIA : Mă întreb dacă ai să fii fericită...

SILVIA : Da. Pe mine o situație materială excelentă m-ar face mai bună... Aș da și porumbelor de mîncare, dacă mi-ar merge bine... Dacă aș avea o vilă la mare și una la munte, nici ipocrită n-aș fi... Căldură, căldură... Asta vor cunoștii mei !

CAMELIA : Nebunie, nebulie, asta vor prietenii mei !... Nu-ți amintești ce ne-a spus la braserie domnul avocat Grigorescu ? Și parcă numai domnul avocat Grigorescu ? ! Pentru o clipă de nebulie mi-aș da și viața !

SILVIA : Minte ! A fost o vreme cînd nebulia avea o mare căutare, acum s-a cam devalorizat... Și pentru nebulie, ca să fii sinceră, îți trebuie tinerete... N-o mai am... S-a dus... Avantajul sentimentelor e că ridurile se văd mai puțin, încerc și eu să mă autosugestionez. Ție, cu frumusețea și inteligența ta, îți convine să vorbești... Mie,

numai tandrețea mi-a mai rămas. Eu sint la capătul puterilor. Tandrețea e singura mea scăpare! Singura mea speranță! Ai putea să mă ajuți, să ne ajutăm împreună, să colaborăm, sintem oameni, nu fiare...

CAMELIA: Înțeleg nevoia ta de gingășie. Spune, cui vrei să-i dăm la cap?

SILVIA: Tu ai să-mi oferi victimele nihilismului și nebuniei tale, și eu, cu modestie și răbdare, am să le refac. Am să-i spal, am să-i cos, am să-i țes, am să-i hrănesc, am să-i lustruiesc și am să-i redau umanității. Tu ai să-i distrugi și eu am să-i pun la loc piesă cu piesă... Cu alte cuvinte, îți cer să-mi furnizezi materia primă... Am nevoie de tine. Eu nu pot să fiu generoasă, dacă tu nu ești cumplită...

CAMELIA: Am să fiu. Îmi place să fiu mai cumplită decât biciul lui Atila. Eu să distrug moralul bărbaților și tu să refaci moralul bărbaților?! De când visam asta... O să lucrăm în bandă, poetic și sistematic... Eu am să distrug bărbații...

SILVIA: Și eu am să le dau ceai de mușețel, încredere în viață, am să-i repun pe picioare...

CAMELIA: Eu am să fiu ca un uragan care distruge totul în calea lui...

SILVIA: Și eu am să refac tot ceea ce uraganul a pustit. Și, după ce-am refăcut totul, și individul s-a înzdrăvenit, vii din nou tu, cu nebunia ta...

CAMELIA: Ce frumos o să fie!

SILVIA: O să avem de lucru amândouă!...

CAMELIA (se pregătește de plecare): Trebuie să se întoarcă nefericitul. Te las singură cu victima, să-i redai încrederea în viață... Ai grijă... Îi cam place haosul... a cam dat de gustul mierii...

SILVIA (incepe să-și confecționeze încă de pe acum o mutră de femeie iubitoare): Nici o grijă! Inger îl fac! (Apare pe neașteptate Adam.)

ADAM: Eu sint! Credeți că am murit?

CAMELIA: Speram...

ADAM: Îmi permiteți să iau loc. Sau nu vreți să-mi oferiți un scaun? N-am nimic împotriva. Jigniți-mă dacă vreți. Jignirea de orice natură nu mă sperie. Cu fiecare palmă primită, devin mai puternic. Cu fiecare palmă primită, idealul visat devine mai aproape.

SILVIA (izbucnește): Ce mai vrei? De ani de zile te hrănim cu jigniri, ofense, porecle și tot nu te sature. Ce mai vrei? Încă o jignire?

ADAM: Poate că da, poate că nu... Am venit să vă disprețuiesc... După ce vă spun drept în față tot ce cred despre voi, mă simt ca un prunc nou născut... În ziua în care nu disprețuiesc pe cineva, nu mă simt în apele mele. Disprețul față de ceilalți îmi fortifică organismul. (Către Camelia.) Nu-i nevoie să faci lumina mai mică! Știi foarte bine că detest clar-obscurul! O ambianță plăcută ascunde adeseori un mare vid interior...

CAMELIA: Sigur că da. Numai că, pe mine, pustiiul sufletesc nu mă înspăimintă... Pustiiul sufletesc face poftă de mâncare... Poftim, noi te jignim — tu ne disprețuiești, negustoria merge ca pe roate.

ADAM: Într-un fel vă și invidiez... Aveți un cinism ceva de speriat! S-a sinucis?

CAMELIA: Nu, încă nu s-a sinucis...

ADAM: Păcat! Mare păcat!... Exemplul lui putea să fie atât de concludent... Atât de concludent. Și de ce, mă rog, n-a făcut-o? Ce l-a împiedicat să comită gestul decisiv?... N-ai reușit să-l scoți din minți?

CAMELIA: Ei, mare lucru să scoți din minți un bărbat care s-a însurat din dragoste! Am să-l predau Silviei, și Silvia îl va reda vieții, familiei, societății și instituției de care aparține.

ADAM: Interesant. Foarte interesant! Și cum îl va salva Silvia?

CAMELIA: Destul de simplu. Îi va reda încrederea în viață și îl va învăța limba engleză. Toți bărbații care vor trăi cu ea îl vor citi pe Shakespeare în original.

ADAM (amenințător, către Silvia): Frumose planuri! Camelia îi distruge și tu îi refaci... Vă aprovizionați reciproc... Lucești în bandă... Asta e o mirșăvie! Îmi dau seama că e o mirșăvie. Sint mândru că am constatat-o și fericit că am condamnat-o! Cum văd o mirșăvie, mă indignez imediat. Cum văd o mirșăvie, cum trec la acțiune. Cită fermitate în toată comportarea mea! Noblețea mea de caracter mă umple de o legitimă mândrie.

SILVIA: Nu te mai lăuda atîta! Ar trebui să ne fii recunoscător. Te-am hrănit bine și de data asta! Ți-am dat încă un prilej ca să-ți demonstrezi intoleranța! Te-am ghiftuit!

ADAM: Admirabil! Admirabil! Sinteti mai nemernice decât am sperat eu!... Am ce disprețui pînă la adînci bătrîneți!... Sinteti ineputabile... Sper că n-ați avut frămîntări de conștiință?

CAMELIA: Eu, de loc. Poate Silvia...

SILVIA: Nu. Nici eu. Frămîntările de conștiință nu mai au căutare. Nu se mai poartă.

ADAM: De-abia acum realizez nenorocirea! Văd că prezența mea nu prea vă bucură, așa cum ar fi logic, așa cum ar fi fost de datorita voastră. Dacă vă intra pe ușă un derbedeu, sau un taler cu două fețe, ați fi topăit de bucurie... De ce nu vă bucurați? De ce nu profitați de această fericită împrejurare?

CAMELIA: Nu ne bucurăm!

SILVIA: Nu pot să mă bucur cînd tremur de frică... Pînă la performanța asta încă n-am ajuns...

ADAM: Vă ordon să vă bucurați!

CAMELIA: Ar trebui să ne mulțumești. Dacă nu eram noi atît de nemernice, n-ai fi căpătat niciodată conștiința superiorității tale.

ADAM (nu mai poate de încîntare): Superb cinism! Vă ordon să vă bucurați! Vă

ordon să vă curgă lacrimi de fericire! Vă ordon să vă simțiți în al noulea cer!

SILVIA: O să încercăm să ne bucurăm... (O ușoară tentativă în acest sens.) Adam, sint fericită că te revăd.

ADAM: Fals. Te-ai bucurat la comandă! E prea târziu... Trebuia să vă bucurați spontan, nu la comandă. Urăsc tot ce nu-i firesc! (Bate cu pumnul în masă.) Urăsc tot ce nu-i făcut sub impulsul firescului. Oprește odată muzica asta fără nici o valoare, care adoarme rațiunea și trezește simțurile!... (Isteric.) Vreau logică! Vreau ordine! Vreau Bach! Vreau frumusețe! Vreau bolta cerului! Vreau gunguritul porumbeilor! Vreau aroma florilor! Vreau Beethoven!

CAMELIA: Dă-i, dragă, Beethoven! Nu vezi că țipă?!

ADAM: Țip, fiindcă logica e de partea mea!

SILVIA: Lasă că țipai și când logica nu era de partea ta!

CAMELIA (se apropie de el, încearcă să-l îmbruneze.)

ADAM: De ce te apropii de mine? Te apropii de mine în scopuri vădit erotice. Știi bine că nu-ți voi ceda niciodată! Niciodată! Crezi că trupul tău mă tulbură? Te înșeli din toate punctele de vedere! Ispita a dispărut din viața mea... În fața viciului sint imun! A trăi cu o femeie înseamnă a în-genunchea în fața naturii oarbe. Eu nu mă umilesc în fața naturii! Natura să se umilească în fața mea!...

SILVIA: Natura nu se umilește în fața nimănui! De câte ori refuzi o femeie ai convingerea că avansezi.

ADAM: Adevărul e mult mai cumplit. N-am găsit nici o femeie pe măsura inteligenței mele mereu sporite, cu totul și cu totul ieșită din comun. Sint victima propriei mele superiorități! Eu sint incoruptibil! Sint mai înalt decît adevărul. Adevărul de-abia îmi ajunge pînă la genunchi, încearcă să se cașere pînă la mine, dar nu reușește. Bietul adevăr, încearcă și el să se gudure pe lîngă mine... (Beția grandorii.) Eu sint Judecata de apoi, eu îmi ajung mie însumi, eu nu cerșesc nici tandreța femeilor, nici stîma prietenilor, nici protecția societății, nici exaltazul artei, nici respectul autorităților! Dacă eu nu iubesc un om, înseamnă că acel om nu merită să fie iubit! Senzațiile mele sint decizii, sentimentele mele sint mai exacte decît sentințele tribunalelor! Eu dau sentințe — eu și numai eu!... Și am fost informat că tu, Camelia, în ciuda haosului tău moral, îți permiti să judeci oamenii. Asta e treaba mea! Nu-ți dau voie să pătrunzi în împărăția mea sacră, s-o profanezi cu vulgaritatea ta!

CAMELIA: Ce țipi la mine ca un căpiat? N-am nici o vină! Sint silită de împrejurări să am și eu avînturi etice...

ADAM: Nu-ți permit! Nu permit nimănui...

CAMELIA: Tu ai scos din amărîta ta de necruțare mai mult decît a scos banditul ăla de Capone din tot întunericul lui, într-o viață de om...

ADAM: E dreptul meu. Eu am fost jignit de viață, am dreptul să fiu necruțător. Dar suferința mea? Suferința mea n-o puneți la socoteală? Ignorați suferința mea, faceți abstracție de lacrimile mele? Marca, cumplita, greaua mea suferință. Adîncă nemărginita mea suferință! Eu sufăr cînd se fac greșeli, cînd plouă, cînd ninge, cînd sint accidente de cale ferată! Toată suferința lumii s-a adunat în mine!...

CAMELIA: Lasă, lasă... Dacă te-ai hotărît să suferi pentru toată durerea lumii, pui tu ceva la cale... Ai mai avut tu o durere cosmică și știi ce lovitură ai dat...

ADAM: Așa... așa, calmnați-mă! Nu vă sfiiți, calmnați-mă! Cu fiecare calomnie primită, devin tot mai puternic. Sint de neînvinș!

CAMELIA: Vreau și eu să fiu necruțătoare!

ADAM: Nu permit! Am să teucid dacă mai aud așa ceva! Eu și numai eu sint necruțător!

SILVIA: Eu cred în iubire!

ADAM: Nu-ți permit! Ce v-a apucat? Nu permit! Sentimentele nobile îmi aparțin în exclusivitate!

SILVIA: Mai bine pleacă! Vine victima și te bate de te snopește!

ADAM: (pleacă magnific) Eu sint începutul și sfîrșitul. Plec, cu conștiința împăcată... Eu sint Judecata de apoi!

SILVIA (cătrecamelia): Du-te și tu, Camelia. Vine nefericitul. Îl văd ureînd... Ieși pe scara de serviciu...

CAMELIA: Redă-l întreprinderii! Succes, Silvia!

(Intră Iordache încercat cu tot felul de cumpărături.)

IORDACHE: Unde ești, Camelia?

SILVIA (apare brusc și trece imediat la acțiune): Altă țigară? Ți-am spus să nu mai fumezi... (Îi stinge țigara.)

IORDACHE (vrea să-și aprindă iarăși țigara.)

SILVIA (i-o stinge din nou): Nu mă întreba de Camelia. Camelia te-a părăsit... Nu mai fuma... Fumatul dăunează organismului... Te rog eu! Dacă nu poți altfel, fă-o pentru mine...

IORDACHE (strivește țigara în scrumieră): Bine, renunț la această țigară. N-o fac din convingere. O fac din plictiseală. Unde e Camelia? Unde e icoana mea? Unde e mireasa sufletului meu? (Brusc.) Cine ești dumneata, stimată doamnă, care dai buzna în casa unui bărbat străin și vrei să-l reduci?

SILVIA: O, ce urît vorbești... Mă întristează sărăcia dumitale de vocabular... Nu mă recunoști? Ei, da, sigur, eu sint din cate-

goria femeilor pe care bărbații le uită... Eu n-am nimic deosebit, fiindcă, nici gingășia sufletească, nici modestia, nici devotamentul, nu sînt calități care bat la ochi... N-ai locuit dumneata pe strada Cometa, colț cu Vasile Conta?

IODACHE (supărat de evidența faptelor): Da. Am locuit o perioadă pe strada Cometei, colț cu Vasile Conta.

SILVIA (aruncă o privire critică prin cameră): Vai, ce harababură e-n casa dumitale!... Se vede că lipsește o mîină de femeie... (Șterge praful, schimbă aranjamentul mobilei, scoate dintr-un săculeț tot ce e necesar pentru schimbarea decorului.) Un buchet de flori luminează casa... (Deschide frigiderul și se retrage îngrozită.) Hrană rece! Hrană rece, dragul meu, pe ce mîini ai încăput... N-are cine să-ți pregătească o mîncare caldă și tu suferi de stomac...

IODACHE: Cînd ai și aflat că suferi de stomac?

SILVIA: Ce te privește! Important e că știu că te doare... Vrei un ceai de mușețel și-o pereche de papuci?

IODACHE: Nu! Categorical, nu! E în afară de orice discuție! Nu vreau un ceai de mușețel și-o pereche de papuci!

SILVIA: N-are rost să stai cu pantofii în casă. Murdărești covorul și mă întristezi și pe mine... Te rog... te rog eu, pune-ți papucii ăștia... De ani de zile ți i-am cumpărat, de ani de zile visez clipa asta! (Scoate din săculețul pe care l-a adus cu ea o pereche de papuci.)

IODACHE (caută prin casă): N-a lăsat un bilet Camelia? A plecat fără să spună un cuvînt?

SILVIA: Camelia nu se va întoarce niciodată! Uit-o, Iordache. Nu era demnă de tine! (Îi pune papucii.) Nu te simți mai bine așa? (Îi pune mîna pe frunte.) Arzi!... Ai 39... Bea ceaiul ăsta de mușețel!

IODACHE: Eu nu eram demn de Camelia. Eram cu mult sub valoarea ei... N-am 39. Îmi face rău ceaiul de mușețel...

SILVIA (îl dă cu forța): O să-ți treacă temperatura...

IODACHE: N-am temperatură!...

SILVIA (drăgălășenic): Uite, beau și eu... E delicios!... Beau și eu... bei și tu...

IODACHE: Totdeauna mi-a fost silă de ceaiul de mușețel... Ce-am să mă fac eu fără Camelia?... Spune-mi, de ce m-a părăsit? De ce?

SILVIA: Ai dus o viață haotică, n-a avut cine să te ordoneze... (Îi leagă nodul la cravată.) Ce Dumnezeu, trebuie să fii mai îngrijit!

(Iordache e buimăcit de atîta dragoste care se revarsă asupra lui, nici n-are timp să răsuflă. Silvia lucrează cu o operativitate distrugătoare.)

SILVIA (descoperă o altă fisură): Un nasture de la cămașă e rupt. Nici măcar n-ai observat?! Nu te superi că-ți cos nasturii?

(Iordache se lasă pradă ușoară în mîinile devotate ale Silviei. La un moment dat, toate dovezile de devotament ale Silviei se produc simultan. Coase nasturi, îi dă să bea „un ceai cald“, îi ia temperatura și-i perie hainele.)

SILVIA (în timp ce-i perie hainele): Ar trebui să te lași de fumat și să înveți limba engleză...

IODACHE (caută să se rupă din brațele multiple ale devotamentului Silviei): Ajunge! Nu vreau să mă las de fumat... Nu vreau să-mi coși nasturii. Nu vreau să învăț limba engleză. Nu vreau nimic.

SILVIA: Trebuie să înveți limba engleză. Trebuie! Cît de mult te-a înăsprit viața, dacă vorbești așa... Nimeni n-a știut să se apropie de tine... N-ai cunoscut decît femei care ți-au tocat banii... (Ca o leoaică.) Eu am încredere în tine... M-auzi, Iordache?

IODACHE (se retrage speriat, ca și cum devotamentul Silviei l-ar fi amenințat aproape fizic): Nu vreau să ai încredere în mine! Nu vreau papuci și-o mîncare caldă. Mi-e frică!

SILVIA (aleargă după el: ură de moarte): Eu am încredere în tine! Nimeni pe lume nu mă poate împiedica să-ți cîmpesc ciorapii, să-ți pun comprese și să te stîmez! Dacă crezi că poți scăpa de gingășia mea, te înșeli amar! Ești prizonierul gingășiei mele!

IODACHE: Îmi vine să fug în pădure cînd văd mutra asta de baptistă înverșunată.

SILVIA (mai calmă): Știu, femeia în care credeați te-a părăsit și societatea nu-și dă seama de întreaga ta valoare... Nu mai ai încredere nici în oameni, nici în instituții. Te întrebi dacă viața mai merită să fie trăită! Merită! Tu ai nevoie de papuci, gingășie, respect și-o mîncare caldă! Le vei avea pe toate cu vîrf și îndesat!

IODACHE: Nu vreau nici gingășie, nici papuci! Devotamentul tău e mai sinistru decît trădarea! Din frică, răutate și urîțenie s-a născut virtutea ta!

SILVIA: Nu folosi limbajul Cameliei, nu se potrivește... N-ai decît să mă ponegorești, nu-mi pasă. Din calea gingășiei mele nimeni nu mă abate. Nu te condamn, Iordache! Tu n-ai știut ce înseamnă o supă caldă, servită exact la ora indicată, liniștea unui cămin, o femeie care să-ți pună mîna pe frunte. Tu, Iordache n-ai cunoscut fericirea!

IODACHE: Nici nu vreau s-o cunosc!

SILVIA: Știu, toate valorile ți-au fost zdruncinate. Sînt femei care zăpăcesc capul bărbaților, le promit extazul erotic și tot felul de baliverne, fără nici o legătură cu viața! Vom pune la loc toate valorile, una

cite una. Vei fi din nou o rotiță fericită din marele mecanism al lumii...

IODACHE (se apucă să bea): O rotiță fericită? Frumoase perspective! Iarăși comit gesturi condamnabile... Știu că alcoolul întunecă mintea și totuși beau!

SILVIA: Nu bea, Iordache. Alcoolul aduce ulcer duodenal.

IODACHE: Îți mulțumesc. Incep să te simt apropiată...

SILVIA (se apucă să-i cirpească o altă pereche de ciorapii.)

IODACHE: Te rog, nu mai cirpi ciorapii ăia trei sferturi. Când te văd pregătindu-mi o supă caldă sau cîrpindu-mi ciorapii, mi se face frică!

SILVIA (ii țese ciorapii, neturburată în devotamentul ei.)

IODACHE: Sfirșește odată cu ciorapii ăia blestemați! Devotamentul tău mă împinge într-un pustiu de gheață... Cred că și moartea, înainte de a te înhăța, îți cirpește ciorapii... Te rog, te rog, nu mai coase ciorapii ăia trei sferturi!

SILVIA (ii lasă puțin de o parte): Eu te respect mult, Iordache. Nu te cunosc ca bărbat, dar te respect ca om... Tu însă nu te cunoști.

IODACHE: N-ai de ce să mă respecti. Sînt un anonim. Am un subconștient încărcat. N-am o viață interioară complexă. Cucerirea lumii nu mi-a făcut nicio impresie. Știu foarte bine cîte parole fac.

SILVIA: Nu te mai autoflagela, că mă scoți din sărite! Eu nu alerg după funcții, eu alerg după sentimente. Și dacă crezi că cineva în lume poate să-mi zdruncine această convingere, te-nșeli! (Dură.) Ești un om minunat! Când eu hotărâsc că un bărbat e inteligent, inteligent rămîne. Când eu hotărâsc că cineva e un om minunat, așa rămîne pină-n vecii vecilor!

IODACHE: Sînt un imbecil! N-am depășit faza senzorială. Ajunge cu devotamentul și cirpitul ciorapilor!... Dai buzna în casa omului și, hodoronc-tronc, ai încredere în el! Ți-a cerut cineva încrederea asta? Mi-e dor de Camelia! Mă auzi? Mi-e dor de Camelia!... Ce spui de asta?

SILVIA: A, nu dezarmez din cauza unui fleac. E o criză fără însemnătate. N-ai să reușești să-mi strecuri îndoiala... Ai s-o uiți pe Camelia!

IODACHE: N-am s-o uit pe Camelia! Ea m-a făcut bărbat, ea mi-a ascuțit spiritul critic! Când mă gîndesc la Camelia, îmi vine să mușc perna! O visez goală, cu o carte în mînă... Ea mi-a adus nebunia și poezia, ăa mi-a dăruit neliniștea. Ea îmi înălța sufletul, îmi vorbea de geniul lui Socrate și Platon. Ea mă inițiasse în tainele iubirii și-n știința artelor. Lîngă ea descoperisem absolutul! Eu, un salariat modest, m-am aflat față-n față cu infinitul! Tu crezi, nefericito, că absolutul poate fi înlocuit cu o neorocită de supă caldă, că poezia supremă e tot una c-un ceai de mușețel? (Își rupe nasturii de la cămașă.) N-am nevoie să fiu un bărbat pus la punct! (Își azvîrle papucii.) ... N-am nevoie de papuci și de gingășia ta! (O lovește. Silvia primește lovitura cu demnitate. După o scurtă pauză îi sărută mîna printre lacrimi.)

SILVIA: Dacă m-ai lovit, înseamnă că nu-ți sînt indiferentă. Îți mulțumesc, Iordache!

IODACHE: Iartă-mă!

SILVIA: Tu trebuie să mă ierți! La început credeam că imaginația mea te face atît de sensibil, dar ești cu adevărat sensibil!

IODACHE: Iartă-mă, Silvia!

SILVIA: Știu... Ai fost criticat... Societatea nu te-a prețuit. Colegii te-au ignorat, femeile te-au exploatat, la serviciu n-ai avansat, e normal să te închizi în tine. Ți-am adus și manualul de limbă engleză pe care ți l-am promis. Ia spune după mine: This is a book.

IODACHE: This...

SILVIA: Hai, nu-ți fie teamă...

IODACHE: is...

SILVIA: Admirabil! Mai departe!

IODACHE: a...

SILVIA: Extraordinar!

IODACHE: Book!

SILVIA: Book. M-ai făcut fericită, Iordache!

IODACHE (își pune papucii, dispăre pentru o clipă): Mă duc să beau un ceai de mușețel!

SILVIA (vorbește la telefon — evident, cu Camelia): Victorie, dragă Camelia! I-am redat nefericitului încrederea în viață! (Pleacă.)

IODACHE (reapare cu ceașca de mușețel în mînă): Silvia... Unde ești, Silvia?... N-ai plecat, Silvia? Nu-i așa că n-ai plecat? ...Where is Silvia? Where?

Actul II

Tabloul III

În biroul lui Iordache

IODACHE : Ciudată mai e viața citeodată... De ce a venit Camelia în viața mea? De ce m-a părăsit Silvia tocmai când mă refăcusem? Frumoasă femeie Camelia!... N-are sensibilitatea primei mele soții, dar frumoasă femeie... A, cum îmi mai place să mă plîng ba de una, ba de alta. De când am cunoscut-o pe Camelia am început și eu să filozofez, să despart esența de aparență... Doamne, că plăcut mai e! Parcă mă scarpină cineva pe spate... Așa... Ia să ne facem noi o cafeluță și să vedem cât de nobili sîntem noi și cât de meschini sînt alții... (Își pregătește cafeaua cu deosebită luare-aminte.) Ia să ne aprimem noi o țigară și să ne indignăm oleacă de mediocritatea care ne sufocă... Am greșit că nu i-am dat nemernicului o recompensă mai grasă... Un ticălos neplătit la timp devine om de treabă!... Cine spunea asta? Bismark? Frederic cel Mare?... Așa... și după ce-am făcut și-o remarcă inteligentă, să deschidem puțin fereastra că e o zăpușeală de parcă am fi în august. Să mergem deci mai departe... N-am decît șapte subalterni: cam puțini, nu atît pentru capacitatea mea, cît mai ales pentru vanitatea mea... N-au vrut să mă avanseze, mereu îi reeduc, îi critic, îi zgîlții tot pe ăștia șapte. Șapte am, șapte reeduc... S-au plictisit și ei, m-am plictisit și eu... Uite, din cauză că nimeni nu-mi dă un telefon, trebuie să stau singur și să meditez... Cine știe la ce adîncimi pot să ajung, fără să vreau... De cite ori mi-e lene să mă ocup de mine, mă năpădește dragostea pentru alții... lenea e adîncă, dragostea e sinceră... ce naște din pisică, șoareci mîncă... Numai un sentiment măreț m-ar scoate din plictiseala în care mă zbat. Oricare ar fi, iubire, devotament, respect, numai să nu mă ocup de mine... Aș vrea să evadez într-un sentiment măreț și acolo să rămîn pînă oi muri... De fapt, dacă mă gîndesc bine, aș vrea să mă distrez bine și să mor în somn. Cel mai bine e să mori în somn. Nici o durere, nici o tristețe, te și vezi transferat dincolo, așa, pe nesimțite... Nu vine nimeni! Nu sună soncria! Păcat!... A, ce-aș mai arăta unui individ calea cea dreaptă, mamă doamne, cum i-aș mai demonstra ce-i sublim și ce-i meschin!

Dar pe cine să mîntuiești dacă nu se arată nimeni?! Zac prin circiumi și nu se gîndesc că viața trebuie să aibă un sens!... Nemernicii!

DOBRIȘOR (deschide ușa brusc.) : Bună ziua, dragă Iordache! Am venit să ne mai lamentăm oleacă... (Se aruncă într-un foto-

liu, se face comod.) Știu că asta îți face plăcere... Dacă nu mă înșel, data trecută ne-am plîns de meschinăria femeilor...

IODACHE : Cu o zi înainte ne-am văietat de impasul artei... Am epuizat două subiecte grase... Cînd te indignezi, nici nu știi cînd trece timpul... extraordinari sînt oamenii!... I-am dat o palmă lui Pamfil și pe urmă tot Pamfil a susținut că i-am dat o palmă!

DOBRIȘOR (și el mirat de această grozăvie) : Asta-i eu adevărat formidabil! De fapt, nici nu știu de ce mă mir atîta?! De la Pamfil mă aștept la orice. Și chiar i-ai dat o palmă?

IODACHE : Natural. Altfel, nu m-aș revolta atît. Mă rog, că i-am dat eu o palmă, asta n-ar fi cine știe ce... nu sînt un încuiat... înțeleg că eu m-am enervat și i-am cîrpit. Dar, după ce eu i-am dat o palmă, să susțină că eu i-am dat o palmă... asta e prea de oaie!... (Indignat de ipocrizia omenească.) Mă rog, dacă nu m-aș fi enervat, dacă nu l-aș fi lovit, înțelegeam, dar așa?!... Nu e culmea, Dobrișor? N-are nici o logică... Să-i dai tu o palmă și, pe urmă, tot el să susțină că i-ai dat o palmă?

DOBRIȘOR : E absurd și monstruos... La fel am pățit și eu... Pe vremea cînd eram bine văzut, i-am tăiat unuia prima, cu mîna mea am făcut-o, și pe urmă individul a susținut nici mai mult nici mai puțin că eu, eu i-am tăiat prima. Unul și același om... Adică eu care i-am tăiat prima tot eu să-i tai prima... Păi nu e absurd, ce interes aș fi avut?

IODACHE : Nemernicii! Ratații! Sînt proști, Dobrișor! Sînt prea mulți proști pe lume... (Refuzul mediocrității.) Totuși, trebuie să trăim... Sinuciderea — m-am gîndit și la asta — e un act de lașitate. Eu cite nu pătesc din cauza firii mele deschise... Oho, cîți nu mă înjură pe la toate colțurile?! N-are rost să mă plîng... (Pe ton concesiv.) N-o să-mi pun mîntea cu niște bieți analfaabei... Omenește vorbind, o să le vin de hac și atîta tot... Ce poți să le faci altceva? De ce să fim fățarnici?

DOBRIȘOR : Eu nu spun să fim fățarnici... Rîdem, rîdem, dar purcica-i moartă în coțet...

IODACHE : Eu nu rîd. Unde vezi tu că eu rîd? În fiecare noapte am coșmaruri... Am aflat că și-n limba franceză, tot coșmar se cheamă, asta parcă m-a mai liniștit puțin. Ai spus că mă pot bizui pe geniul tău. Bine. Am să mă bizui pe geniul tău. Nu cred în el, dar mă bizui pe el.

DOBRIȘOR (izbucneste): N-am ce să-ți fac! Marcu nu e idiot! Are alte calități, dar idiot nu e.

IODACHE: Nu m-ai asigurat tu că e greu de cap?

DOBRIȘOR: Avea toate aparențele unui idiot, comportamentul, ținuta, vocabularul, ochii, privirea, de-aia l-am și angajat. Cu această speranță l-am angajat...

IODACHE (se întrebă): Poate fi real ceva care nu-mi convine? Nu. Ceca ce nu-mi convine, nu există. Chiar când m-a înșelat prima mea soție în văzul meu, am făcut abstracție de realitate și încă ce realitate, doamne-dumnezeule... Așa că Marcu n-are decît să devină idiot... În fond, pentru un om inteligent e un fleac să devină un individ greu de cap! Mai dificil e invers...

DOBRIȘOR: Nu. Am încercat. Imposibil.

IODACHE: Atunci, dacă nu se poate idiot, nemernic... Măcar nemernic. Să-și țină gura... Atît. Nimic mai mult. Nu-i cere nimeni să tragă la galere... Ce dracu, e atît de greu să fii nemernic?

DOBRIȘOR: Există și oameni cinstiți. Trebuie să ne resemnăm cu ideea asta. Cum ne-am resemnat cu ideea morții, trebuie să ne resemnăm și cu ideea asta.

IODACHE: Nu m-am resemnat cu ideea morții... Camelia mi-a spus că sînt nemuritor. Aiurea... Uite așa cad în brațele alcoolismului... Oamenii cinstiți nu-s decît niște indivizi care vor să-și vîndă la un preț mai ridicat virtutea, așteaptă ocazia cea mare... Adu sticla și două pahare...

DOBRIȘOR (se repede să-i execute dorința.)

IODACHE: Te-ai grăbit să-mi aduci băutura, derbedeule? De ce nu-mi smulgi sticla din mînă? Un adevărat prieten mi-ar fi smuls sticla din mînă... Ajută-mă! Arată-mi calea cea dreaptă! Dă-mi un sens în viață! ... (După o pauză.) Noroc, Dobrișor! Ai, bea și tu! Împreună am băut fondul de rulment, împreună o să dăm de dracu...

DOBRIȘOR: Totdeauna mi-a fost silă de bețiilor sentimentali și de tîrfele bătrîne care locuiesc cu mama...

IODACHE: Nu mă dojeni, Dobrișor... E foarte trist să te îndrăgostești tocmai cînd răzii fără muncă de răspundere... Tocmai atunci să întîlnești femeia ideală!... (Se ridică solemn în picioare.) Nu mă voi lăsa bătut de soartă! Totuși, n-am să mă sinucid...

DOBRIȘOR (ii smulge paharul din mînă.): Dă-le încolo de femei! Trezește-te! Trebuie să găsim o soluție. Trebuie să ne salvăm!

IODACHE: Mie nu mi-e teamă. Simt că renașc... Eu am ceva pus de-o parte, o rezervă pentru vremuri de bejenie!...

DOBRIȘOR: Bani?

IODACHE: Nu. Ceva mai de preț decît tot aurul din lume! Averea mea e lașitatea!... (Fericit.) Eu păstrez totdeauna o rezervă de lașitate, și atunci știu că nu-mi se

poate întimpla nimic... Lașitatea mă face invincibil!...

DOBRIȘOR: Te-ai îmbătat? Cîți nu vor să-și vîndă lașitatea și nu găsesc cumpărător? Nu te-ai gîndit că s-ar putea să nu fie nevoie de lașitatea ta? Pur și simplu să nu fie nevoie... Să fie nevoie de lașitatea altora... La asta nu te-ai gîndit?

IODACHE: Nu. Nu m-am gîndit. Eu nu propag ceea ce cred și nu cred ceea ce propag... De ce nu ne caută nici un subaltern? De ce nu ni se cere un sfat sau o indicație? Au aflat că sîntem chemați la minister... Au mirosit că mă dau afară. Se bucură de prăbușirea noastră... Am o rugămintă, Dobrișor. Simt nevoia să dau indicații. Simt nevoia să critic. Cheamă un subaltern! Să țip la el! Să-i frec ridichea! Să le amintesc că Iordache încă n-a pierit! Mă simt foarte prost. Asta o să-mi facă bine...

(Se aud bătăi puternice în ușă.)

DOBRIȘOR: Cine-o fi?

IODACHE: Du-te și deschide nebulului! SUBLIMUL: Mă scuzați că am bătut ca un disperat! Situația e disperată!

IODACHE: Nu există situație disperată!

SUBLIMUL: Situația e totuși disperată!

IODACHE (aproape isteric): Nu există situație disperată. Nu admit panica! Nu admit haosul și debandada!

SUBLIMUL: Și atunci, ce facem?

IODACHE: Ne păstrăm singele rece!

DOBRIȘOR: Foarte bine. Ne păstrăm singele rece!

SUBLIMUL: Bine. Atunci ne păstrăm singele rece...

(Pauză stranie, timp în care toți își păstrează singele rece.)

IODACHE: Nu mă tem de fapte! Sînt capabil să neg și evidența cînd conștiința mi-o cere... Eu nu mă schimb... N-o să mă apuc, acum, la vîrsta mea, să-mi fac rost de alte principii... Pînă ajung să cred în ele, dau ortu-popii...

SUBLIMUL: Am venit să vă aduc un ultim avertisment!

IODACHE: V-ați deranjat degeaba... Noi nu primim avertisment!

DOBRIȘOR: Dăm avertisment, dar nu primim avertismente!...

SUBLIMUL: Copii! Fugiți! Fugiți, nenorociților! Vine Judecata de apoi!

IODACHE: Să vină!... Chiar cînd îi tragem pe sfoară, noi privim oamenii drept în ochi!

DOBRIȘOR: N-are decît să vină Judecata de apoi! Nimeni nu ne poate pune la îndoială seriozitatea. Chiar cînd stagnăm noi, știința progresaază!... Ceva tot s-a făcut...

IODACHE: Nu mi-e rușine să-mi fac bilanțul. Am făcut anumite coțcării, termenul nici măcar nu-mi aparține, dar nu m-am îndoit niciodată de faptul că omeniirea merge spre progres. Am bătut, am delapidat, dar de progres nu m-am îndoit!

DOBRIȘOR: De cîte ori comiteam o mică încălcare a legii, nu puteam să-mi ascund un

sentiment de adîncă satisfacție. Mă gîndeam cu mîndrie că eu sînt un caz izolat, că marea majoritate își vede de treabă...

SUBLIMUL: Domnilor și doamnelor! Nu e vorba de metafizică! S-au făcut cercetări în legătură cu activitatea voastră, aveți deja „dosare“ în toată puterea cuvîntului!... În anumite împrejurări chiar și adevărul are partea lui bună...

IORDACHE: Cercetări? Dosare? (Asteric.) Ticăloșii! (Revine.) Propun totuși să ne păstrăm singele rece...

DOBRIȘOR: Nu mai sînt în stare să-mi păstrez singele rece! Mai mult decît atît. Nu vreau să-mi păstrez singele rece!

IORDACHE: A, blestemata, mizerabila condiție umană!... Că n-au avut încredere în fondul meu curat — trecă-meargă, dar să n-aiă încredere nici în umilînța mea, în partea mea întunecată, asta e prea de tot! Și, totuși, vom trece și peste această dureroasă lovitură a soartei. Nu voi da scepticilor apă la moară! N-am să mă sinucid. Mai mult chiar... Și nu numai atît...

DOBRIȘOR: Oprește-te! N-o să ai timp să fii atît de generos! Trebuie să fugim!

SUBLIMUL: În 24 de ore veți fi destituiți... Acest avertisment e darul pe care vi-l face Providența în marea ei bunătate...

IORDACHE: Pot, constrîns de împrejurări, să aprob ajutorul Providenței, dar asta nu înseamnă cîtusi de puțin că și cred în Providență... Nu voi fi mistic niciodată!

SUBLIMUL: De ce vorbiți așa? Providența crede în Iordache!

IORDACHE: O privește! (Strigă.) Nu vreau să fii destituit! Era așa de bine aici... Dădeam din cap, semnăm indescifrabil, mă hîrjoneam cu tovarășele secretare, admiram albastrul cerului, amenințam salariații, ascultam zarva greierilor, dădeam felurite dispoziții, priveam cum crește iarba... De ce trebuie să părăsesc toate astea? Și greierii, și ștampila, și brazil... De ce? Pentru ce? Pentru incapacitate în muncă și neglijență în mînuirea fondurilor? Chiar cînd intram în fondul statului, credința în progres nu mă părăsea... Nici acuma nu m-a părăsit. S-acuma cred în progres... Spune, pentru incapacitate?

SUBLIMUL: Da!

DOBRIȘOR: Asta e prea de oaie!... De cînd a devenit incapacitatea un păcat cînd ea era — și pe bună dreptate — o virtute? Incapacitatea e dovada de curățenie sufletească, eu așa cred!... Sînt incapabil fiindcă sînt curat...

SUBLIMUL (blînd): Mie mi-e foarte ușor să devin convingător. Am argumente cite doriiți. Am mai multe argumente decît subiecte... Nu duc lipsă de nimic. Totdeauna îmi rămîne un surplus de argumente. Oricînd, ochii mei pot străluci de pasiune, nimic mai ușor. Va trebui să părăsiți acest scaun... Societatea vă silește să munciți!

IORDACHE: Vreți să mă convingeți că sînt un ratat? Eu, Iordache să părăsesc acest

scaun? În ciuda biografiei și a sentimentelor mele înălțătoare, profund științifice, să părăsesc acest scaun? Mi-e greu să accept această idee. Eu accept orice, absolut orice, dar nu accept evidența. Scaunul e eternitatea mea, în acest scaun e tot ce am eu mai bun... Omul e trecător, scaunul e veșnic... Situația e încordată. E lată rău și eu totuși cugcet... Aici am să rămîn! Am să semnez indescifrabil pînă în ceasul morții... Am mințit ca să ajung aici, am dat din coate, am strivit pe alții — dar odată ajuns aici — foarte straniu — am crezut cu sfințenie în tot ce-am mințit! (Se plimbă)... Mă leagă ațitea amintiri dragi de acest birou! Mă simt legat de frica pe care-o stîrbeam în rîndurile salariaților, acea frică odihnitoare, acea frică divină — odihna și răsplată sufletului meu... Era ca o mamă această frică, ea mă îmbărbăta în ceasuri de cumpănă! Cum s-o părăsesc?

SUBLIMUL: Mă siliți să devin din ce în ce mai convingător... Mă siliți să caut fraze din ce în ce mai convingătoare. Mă siliți să ridic tonul. Mă siliți să dau cu pumnul în masă! (Dă.) Fugiți! Fugiți, nebulilor!

IORDACHE: Unde? Pretutindenii sînt aceleași legi... Pretutindenii ți se cere să respecti omul... Pretutindenii ți se cere să muncești... Pretutindenii ți se cere să gîndești... Unde să mergem?

SUBLIMUL: Mă siliți să fii grandios! Am să fii grandios... În absolut!

DOBRIȘOR: Ce vrei să facem Iordache?... Dacă ne-a fost scris să trăim noi ceea ce poezii visează, o facem și pe asta. Sîntem cu conștiința curată. Nu sîntem îmbibați de misticism... Nu noi am căutat Paradisul. El ne-a căutat pe noi!

IORDACHE: Aici — munca; dincolo — sublimul. Eu nu sînt tirfă, eu n-am nevoie de sublim. Nicăieri nu-i bine pentru bietul Iordache!

DOBRIȘOR: Totuși, altă soluție nu avem. Absolutul e cea mai bună ascunzătoare... Acolo nici miliția nu pătrunde... Munca înobilează omul, dar acolo o să fim scutiți și de asta. Răsplată, fără chinurile muncii. Cununii de lauri, fără acte de ercism. Și apoi, femeile, dragul meu Iordache, femeile sînt obligate să iubească fiecare bărbat fără cea mai mică ezitare. Nu e frumos? Nu dorim asta de mii și mii de ani?

IORDACHE: Totuși stau la îndoială. Datorită Cameliei am cunoscut acest sentiment minunat care se numește îndoială... Dacă scap cu o autocritică sinceră?... Sinceritate s-ar mai găsi...

DOBRIȘOR: Eu nu mai găsesc. Am dat de nisip... Mergi sau nu mergi? Și apoi nu mergem din plăcere, ci din datorie... Sîntem datori față de noi înșine să mîncăm icre negre și portocale și să ne îmbăiem în băi de faianță! A mîncă icre negre nu e o plăcere cum cred diletanții, ci o datorie!

IORDACHE: O datorie? Ce bine că icrele negre au devenit o datorie sacră... Sînt atît

de răspund, Dobrișor? Dacă e vorba de dato-rie, accept. N-am ce face! Ne vom face da- toria!

SUBLIMUL: Domnul Dobrișor cu inteli- gența sa remarcabilă a intuit câte ceva. Eu aș vrea să preciez că înafară de aceste avan- taje materiale atît de substanțiale vor exista și avantaje spirituale... În Paradis vi se asu- gură și eternitatea. Fiți mai emoționați! Fiți mai transfigurați! Pregătiți-vă pentru marea călătorie! (Pleacă.)

DOBRIȘOR: N-ai auzit? Vom fi nemuri- tori, dragă Iordache... De cînd visează omul eternitatea și confortul? Sau te pomenești că nu vrei să fii nemuritor, mult stimat Ior- dache?...

IORDACHE: N-am spus că nu vreau să fiu nemuritor. Mi-a vorbit și Camelia despre asta, dar era femeie, și-o credeam... Dar nu cred că așa ceva e cu puțință, e împotriva firii... Fiecare om vrea în adîncul sufletu- lui să facă el excepție de la această lege implacabilă. Un filozof spunea că moartea e cel mai mare triumf al speciei împotriva in- dividului. Avea dreptate. Observă ce clară mi-e mîntea! Observă cum nu mă las ispitit de false teorii!

DOBRIȘOR: N-ai decît să crezi poveștile astea și să te preschimbî în oale și ucele.

IORDACHE: Hai Dobrișor, ne cunoaștem de atîta amar de vreme... Cum o să fiu eu, Iordache, o excepție de la legea materiei? Omul nu merită să fie nemuritor și așa trăim prea mult. Ca să mă spal pe dinți încă trei mii de ani de acum încolo? Ca și peste zece milenii să joc table cu portarul blocului? În scurta mea trecere sub soare, vreau să pe- trec, să mîncîm bine, să mă distrez cu fe- tele... și să mor în somn... Și mai ales vreau să stau la căldurică... La căldura femeilor, la căldura sobei... la căldura soarelui, la căldura lecturii. Detest frigul sub orice formă s-ar manifesta... Eul nu poate supraviețui, atunci ce rost ar avea? Omul n-are nimic comun cu propria-i eternitate, eternitatea își vede de treburile ei. Să supraviețuiesc într-un copac sau într-o piatră — nu mă interesează! Acel copac nu va fi niciodată conștient că e copac, tot așa cum verdele nu-i niciodată conștient de verdele lui și lumina e străină de strălucirea ei...

DOBRIȘOR (simplu, uman): N-ai auzit a- menințarea? N-ai auzit avertismentul? Aici nu mai avem ce face. Bătrînul ăsta a de- venit sublim fiindcă s-a ratat ca ticălos, se vede de la o poștă. Așa și noi. Vrînd-ne- vrînd o să devenim eterni. Hai să ne facem bagajele!

IORDACHE: Omul trebuie să aște adevărul cît mai tîrziu. Altfel cînd s-ar mai distra? Asta ar fi idealul, să aște adevărul cu o clipă înaintea morții.

(Pregătiri de plecare.)

IORDACHE: N-am aranjat nimic pentru Camelia. Cum am putut s-o uit pe Came-

lia! Trebuie s-o luăm și pe Camelia, știi doar cît iubea ea absolutul, sărăcuța...

DOBRIȘOR: Ți-a distrus viața!

IORDACHE: Da, mi-a distrus viața. Tre- buie să-i dau o compensație.

DOBRIȘOR: Nu vrei să scapi de Camelia nici în Paradis?... Ce nevoie mai ai de Came- lia? O să ai acolo, slavă Domnului, des- tulte aventuri...

IORDACHE: Da, dar îmi trebuie și o mare iubire... Numai cu aventuri te plictisești. Dacă nu aspiri la o iubire veșnică, aventu- rurile nu mai au nici un haz...

DOBRIȘOR: Ia-le atunci pe amîndouă. Unde-i Camelia vine și Silvia... Ai să le gă- sești acolo, n-avea nici o griji, nu renunță ele la tine... Lasă prostiile!... Să discutăm cu cărțile pe masă. Eu mă descurc foarte bine fără dumneața și fără... umanismul du- mitale. Dar dumneața nu poți să miști un deget fără mine. Nu păcătoșii au nevoie de prooroci, ci prooroci au nevoie de păcătoși. Nu cititorii au nevoie de scriitori, ci scri- torii au nevoie de cititori... Geniul nu poate străluci fără aplauzele mediocrității, dar me- diocritatea își duce foarte bine viața fără să cesească fericirea măreției.

BĂRBATUL: Aici e Cîmpina?

DOBRIȘOR (chinuindu-se să închidă un gea- mantan): Nu domnule, nu e Cîmpina...

BĂRBATUL: Curios! Eram convins că aici e Cîmpina. Oare e posibil ca aici să nu fie Cîmpina?

IORDACHE: Si la urma urmei, de ce ar trebui să fie Cîmpina aici?

BĂRBATUL: Vă rog, vă rog în genunchi, nu fiți logici! De ce? Cum? Detest logica, statistica și femeile... Și moartea e logică... Din cauza logicii am plecat în lume, ca ne- bunul... Hai să sfidăm realitatea... Hai să hotărîm că aici e Cîmpina. Într-o superbă și eroică hotărîre comună, să sfidăm realitatea și să stabilim odată pentru totdeauna că aici e Cîmpina! Deînde de noi și numai de noi ca aici să fie Cîmpina. Oare nu e po- sibil?

DOBRIȘOR: Nu. Nu e posibil... n-am întîl- nit pe nimeni care să vrea să ajungă la Cîmpina. De ce tocmai Cîmpina?

BĂRBATUL: Iar de ce? Dacă mai îmi pu- neți o singură întrebare logică, vine moar- tea cu logica ei!... Disprețuiți realitatea!... Iubiți femei de ceară! Ascultați cîntecul pă- sărilor împăiate! Odihniți-vă la umbra co- pacilor de material plastic! Eu aș putea să vă fac fericiți!

IORDACHE: Nu vrem să fim fericiți! Avem și așa destule necazuri!

BĂRBATUL: Oare e posibil ca un om să fie atît de cinic?

IORDACHE: Ce tot vrei, domnule? Nu vezi că ne grăbim? Nu vezi că ne facem bagajele?

BĂRBATUL: Unde plecați?

IORDACHE: Nu la Cîmpina, în orice caz... Plecăm în Paradis!...

PARADISUL : În Paradis?... Merger și eu cu voi!... Luați-mă și pe mine!... Am auzit că acolo totul e iluzie. Scăpați-mă din ghearele realității, statisticii și femeilor! Oare nu e posibil?

DOBRÎȘOR : Noi mergem într-un Paradis real, nu ăla inventat de poeți și flueră-vint. Noi nu vrem femei de ceață! Noi nu vrem soldați de plumb! Noi nu vrem să ne odihnim la umbra copacilor din material plastic... (Îl îmbrînțește.)

BĂRBATUL : Oare e posibil să mă lovîți?... Noroc că eu am transformat imediat bădărnăia voastră într-o mîngiere... (Dur.) Aici e Cîmpina! (Iordache îl îmbrînțește.) Degeaba mă gonîți! Eu nu simt că mă gonîți! Aici e Cîmpina! Aici e Cîmpina, nefericiților! (Pleacă.)

SUBLIMUL (se reîntoarce) : Gata! Am venit! V-ați făcut bagajele? V-am căutat prin toate coclaurile. Era să nu vă mai găsec... Ce dracu' v-a venit tocmai în preajma plecării să vă mutați la Cîmpina?

IORDACHE : Aici e Cîmpina?

SUBLIMUL : Sigur, că doar n-o fi Viena. DOBRÎȘOR (resemnat) : Aici e Cîmpina... Fie și Cîmpina. N-are importanță de unde plecăm. Principalul e să ajungem în Paradis... (Cu bagajele în mină, ies în fața cortinei. Se profilează imensitatea cerului încercat de stele.)

SUBLIMUL : Domnilor, bagajele sînt gata după cum văd... Dar înafară de bagaje mai trebuie și o pregătire spirituală, înțelegeți și dumneavoastră. Spiritul... spiritul trebuie și el pieptănat și îngrijit... Nu plecați la Satu Mare, plecați în Paradis!

DOBRÎȘOR : Un formular de completat?

SUBLIMUL : Mă siliți să fiu de-un sarcasm ucigător. Eu detest birocrația și glumele facile. E o chestiune mai gingașă, mai subtilă...

IORDACHE : Gingașă, gingașă... Ei, cît de gingașă poate să fie?

SUBLIMUL : Trebuie să renunțați la anumite sentimente umane. Nu din motive etice, ci din motive de securitate a transportului, dacă mă pot exprima astfel. Cuvintele astea pline de tilc îmi aduc o oboseală cumplită. Aș bea o țuiculiță cu cîteva măslina.

(Iordache aduce.)

SUBLIMUL : Admirabilă țuică... Să continuăm deci. Sentimentele astea umane atîrnă foarte greu și din această pricină n-o să puteți zbura. Un sentiment cu cît e mai nobil, cu atît atîrnă mai greu și vă trage spre pămînt cu puterea unui magnet. Cine iubește oamenii, de exemplu, cu regret, nu poate decola.

DOBRÎȘOR : N-avem acest viciu.

SUBLIMUL : Nici nu mi-am închipuit o asemenea eroare din partea dumneavoastră. Știu cu cine vorbesc. Dar sentimentele astea, știu dintr-o amară experiență, sînt foarte capricioase. Te poți trezi c-un sentiment nobil fără să-ți dai seama. Așa că, dragii mei, vă rog controlați-vă fără nici un scrupul... Cu

cît veți fi mai lipsiți de sentimente, cu atît veți călători mai comod...

IORDACHE : Să ne păstrăm numai strictul necesar.

DOBRÎȘOR : De dragul confortului trebuie făcut orice sacrificiu.

SUBLIMUL : De ce să vă încărcăți cu bagaje inutile! Trebuie să fiți ușori ca un fulg de zăpadă!

IORDACHE : Eu am ceva bănișori puși deoparte. Sînt în hîrtii, nu în metal. Bani nu sînt sentimente, cred că aș putea să-i iau, că doar n-or atîrna mai greu ca respectul față de om!...

SUBLIMUL : Nu sînt sentimente, dar se pot cumpăra cu ei, sentimente. Chiar și sentimente curate dacă sînt valută-forțe. Vă leagă anumite sentimente de acești bani: iluzii, dorințe, fel de fel de planuri.

DOBRÎȘOR : Cu banii e ceva mai greu. Banul e ban.

IORDACHE : De banii nemuniciți te despart foarte greu. (Îi ascunde oftînd într-un dulap.)

SUBLIMUL : Domnilor, numai în acest caz vă pot asigura securitatea transportului. Vă sfătuesc să nu încercați să transportați prin contrabandă vreun sentiment, fie chiar și-o palidă undă de duioșie, fie chiar și amintirea unui sentiment. Vă prăbușiți imediat în haos!

IORDACHE : Am renunțat la totul. Vai de tine, Iordache, nici măcar nu regreti. E scandalos!

SUBLIMUL (arată spre o stea — cea mai îndepărtată) : Acolo e destinația voastră. Acolo trebuie să ajungeți...

DOBRÎȘOR : Tu nu mergi cu noi?

SUBLIMUL : Nu. Eu mai am niște treburi pe pămînt.

IORDACHE : E cam departe. Cu ce naiba ajungem pînă acolo?

SUBLIMUL : Cu ce ajungeți acolo? Printr-o metodă mai rapidă ca viteza sunetului, a luminii și a gîndului!

IORDACHE : Adică?

SUBLIMUL : Prin credință. Nu trebuie decît să fiți convinși că veți ajunge acolo, și ați și ajuns! Ascultați-mă! Credința e cel mai bun mijloc de locomotie. De cîte ori aveam treabă la Paris și nu găseam bilete de avion, credeam, și instantaneu eram pe aeroportul Bourget.

DOBRÎȘOR : Asta e situația... Un bilet de avion e mai scump decît orice credință. Dumnezeu cu mila! Eu cred!... (Iordache tace.)

SUBLIMUL : Tu ce faci, nu crezi?

IORDACHE : Aș vrea să cred, dar mi-e imposibil...

DOBRÎȘOR : Nu există imposibil! Ce, ești nebun? Cum să nu crezi? Ai crezut în materialism, crede și în misticism... Vrei să rămînem aici și să dăm ochii cu fîscul?

IORDACHE : Nu vreau! Mi-e frică!

SUBLIMUL : Perfect! E foarte bine că vi-e frică...

IORDACHE : Cred! Trebuie să cred... Chiar cred! (Amîndoi încep să se ridice ușor.)
SUBLIMUL : Trebuie să credeți tot timpul! Dacă vă apucă îndoiala pe drum, vă prăbușiți în neant!
IORDACHE : Credem!
DOBRÎȘOR : Nici o grijă! Credem!
SUBLIMUL (ii urmărește în timpul zborului): Drum bun! Călătorie sprincenată! Eternitate ați vrut, eternitate ați căpătat! Absolutul nu există!

Cortina

tabloul IV

(În sfîrșit, paradisul mult visat...)

SILVIA : Eram convinsă că te voi găsi aici. Appreciază devotamentul meu. Un inginer aflat într-o stare de depresiune sufletească m-a invitat la Poiana Brașov și am venit după tine în Paradis. Nu știu de ce ne-am chinuit să ajungem pînă aici. Nu prea am ce face; nici măcar tu nu mai ai nasturii rupți. Se cos de la sine. Nu găsesc nici un bărbat pe care să-l îndrăvenesc moral și să-l învăț limba engleză. Aici toți bărbații știu limba engleză...

IORDACHE : Eternitatea n-ai cum s-o iei în primire. Parcă nu e a ta. Partea proastă a veșniciei e că n-ai cu ce s-o măsoară!... (Iese pe o terasă de unde se zărește limpede pămîntul.) Vezi, de aici se vede foarte bine pămîntul, apele, tristețile, munții, zăpezile, intrigile, poenile, ciubucurile...

SILVIA : Uite și orașul nostru. Uite și circiuma „La doi cocoși“.

IORDACHE : Uite și biroul unde semnăm indescifrabil...

SILVIA : Extraordinar! Ia te uită, Iordache! Văd pe altul în locul tău...

IORDACHE : Nu se poate!

SILVIA : Ba se poate... Ți-a ocupat postul!

IORDACHE : Ai dreptate. Nemernicii! N-au avut încredere în mine, s-au grăbit să mă înlocuiască, n-au așteptat ca să mă transform... L-au și pus pe Marcu în locul meu, nemernicul ăla care n-a vrut să devină idiot! De ce s-au grăbit?... Dacă, să zicem, mă îmbătam și îmi venea chef să devin un om nou?... Mă trezeam c-un caracter întregu și cu postul blocat! Dacă vrei să mă transform, deblocați întii postul, cu mine nu vă merge!

SILVIA : Iordache, tu întotdeauna ai fost omul extremelor... Dacă erai inteligent păstrai și postul de pe pămînt și veșnicia de aici. Aveai și eternitate și mașină la scară. Aveai și avantajele idealismului și satisfacțiile materialismului...

IORDACHE : Pesemne nu poți să fii și salariat și nemuritor... Nu poți să le ai pe toate. Trebuie să alegi...

SILVIA : Ai ales veșnicia.

Duceți-vă spre absolut! Eu rămîn pe pămînt... Eu rămîn pe pămînt și conving pe ceilalți să plece în absolut... Am un plan grandios... Am să-i transport pe toți indivizii în Paraclis, azi unul — mîine altul, pe toți, absolut pe toți. Mie o să-mi rămînă toate femeile, toate garsonierele, toate șezlongurile, toate braserile, toate editurile, toate avanpremierele, toate băuturile, șansonetele, toate omagiile, toate lefurile, mie, numai mie!... (Arătînd înspre steaua cu pricina.) V-am păcălit și pe voi! Drum bun!

IORDACHE : N-am ales-o. Am ales pe dracu'. Mi s-a impus! N-am avut încotro. Eu n-am vrut să fiu etern.

SILVIA : Dacă te aude Dumnezeu, dăm de dracu'!...

IORDACHE : În pustiul ăsta nu ne aude nimeni. Degeaba țipi la un subaltern; nu te aude nimeni!

SILVIA : Nimeni nu vrea un ceai de mușețel, nimeni nu vrea să învețe limba engleză...

IORDACHE (ia o portocală din copacul care-i apare brusc în față și o mănîncă îngîndurat): De cînd am cunoscut-o pe Camelia orizontul meu spiritual s-a lărgit considerabil... Îmi dau seama că lucrurile sînt foarte complicate. Nu sînt un robot, am și eu o conștiință, am și eu mîndria mea. E groaznic să mănînci ceva fără să meriți!

SILVIA : Nu mîncea...

IORDACHE : Mi-e foame.

SILVIA : Atunci mănîncă...

IORDACHE : Tu nu ești Camelia, tu simplifici. Eu vreau totul de la viață... Vreau să trîndăvesc, dar cu sentimentul că acolo, la locul meu, pe măsura posibilităților, îmi fac datoria. Bateria! Nu scap eu cu una cu două de obsesia asta! Ar trebui să se organizeze tot felul de concursuri, de trieri și de examene de admitere și numai cei clasați pe primul loc să primească drept premiu o portocală... Cine nu merită, să mănînce corcodușe sau alte fructe de aceeași valoare... Și... femeile ar trebui să fie repartizate prin concurs, în loc să primești o cunună de lauri, să primești de exemplu ca premiu pe Brigitte Bardot. Să nu mai nimerească în patul femeilor nici un impostor, nici un analfabet!

SILVIA : Aș vrea să fiu eu premiul cel mare... De ce nepărat Brigitte Bardot? Aș vrea să fiu o răsplată meritată, să mă dăruie învingătorilor...

IORDACHE (mai ia o portocală, pe care începe s-o descojească. Mai exact spus, copacul se apleacă ceremonios și-i oferă roadele): Tu și premiul cel mare!... Tu ești o pe-

deapă, nu o răspăta... Fii modestă, Silvia. Chiar și eu sînt mai modest. E scandalos. Orice nou venit poate înfuleca portocale pe săturate! Ar trebui să fim triași și puși deoparte: cine merită să mănînce portocale și cine nu, puțină ordine, ce Dumnezeu! Dacă e haos, măcar să fie ordine...

BĂRBATUL (aparîție bruscă, de om buimac): Aici e Cîmpina?

IODACHE: A, dumneata ăla cu capu-n nori. Nu, domnule, nu e Cîmpina.

BĂRBATUL: E posibil să nu fie Cîmpina? Oare e posibil, stau și mă întreb? Eu la Cîmpina voiam să ajung... Mereu mă rătăcesc...

IODACHE (îl ia de guler): Mînti!... Cum naiba ai nimerit totuși aici? Spune adevărul!

BĂRBATUL: Cum sînt eu cu capu-n nori, am greșit drumul, m-am rătăcit și-am nimerit exact unde voiam.

IODACHE (pleacă cu gîndul în altă parte): Mă întreb ce afaceri s-ar putea face... Mă uit în dreapta și-n stînga... N-ai pe cine să tragi pe sfoară, e de-a dreptul scandalos! Dacă nu trag pe sfoară pe cineva, chiar și pe-o ființă apropiată, simt că nu trăiesc, parcă mă evaporiez... N-am consistență. Veșnicia m-a distrămat, m-a evaporat, m-a risipit. Toate trăsăturile mele de caracter s-au risipit în cele patru colțuri... Sau măcar să semnez indescifrabil!... Dacă aș semna indescifrabil, aș avea sentimentul că exist... Veșnicie, veșnicie, dar nici chiar așa... Măcar să mi se dea un fond de rulment. Aș bea fondul de rulment la „Doi cocoși” și atunci aș simți că exist, că respir, că tușesc, că gîndesc... Și apoi, dacă există absolutul, lasă-mă să aspir la el, să meditez, nu să-l trăiesc. Atunci, dacă ai absolutul, la ce să mai aspiri? Nu mai ai la ce să aspiri. Ori dacă omul nu aspiră la ceva, nu e om! Dacă n-am afaceri de făcut, gîndirea se atrofiază, nu pot să trec la abstract. Dacă nu mi-e frică, nu mai gîndesc logic. Nu mai pot să stau nici o singură zi în locul ăsta blestemat! Și apoi, circiumile... Unde sînt circiumile?... Îți amintești ce frumos era dimineața la „Doi cocoși”? (Camelia apare brusc și izbucnește în plîns.) Ce-i cu tine?

CAMELIA: Nici eu nu mai pot! Nu găsesc nici un bărbat pe care să-l subjug și căruia să-i distrug tot sistemul de valori. Dacă n-au sistem de valori, ce să le distrugi? N-ai ce să le distrugi! Nici măcar o amarită de aventură — pretutîndeni iubire veșnică, parcă am căpatat... Cum să-mi manifest inteligența și vraja mea diavolească? Ce să fac cu vasta mea erudiție?... Sigur că la un pahar de coniac visam și eu o iubire veșnică, dar cui îi trecea prin cap că există?... Cînd cineva se sinucide din pricina ta, viața pare mai frumoasă... Sinuciderea e singurul cadou pe care-l aștept din partea bărbaților... E aproape o săptămînă de cînd nimeni nu s-a sinucis din cauza mea!

O săptămînă încheiată! Nu se mai poate! E insuportabil! Mi-e dor de larva circiumilor, de fumul de țigară, de fețele țîmpe ale bărbaților, de glumele lor idioate, de glumele mele idioate!... Înapoi, Iordache! Veșnicia nu ne primește. Mizeria e mama noastră! Am rămas orfan!

IODACHE: Nu mi-ai împuiat tu capul cu eternitatea? Acum vrei să mă întorc? M-aș întoarce pe pămînt, dar postul meu a fost ocupat... Mi-e frică să mă întorc pe pămînt!

CAMELIA: Da, Iordache. Cînd semnai indescifrabil erai fascinant... Pămîntul îți ședea atît de bine...

IODACHE: Tu mi-ai alimentat setea de absurd. Eu nu aveam așa ceva!

SILVIA (ca în transă): Am un ceai de mușețel și nimeni nu vrea să-l bea! Nimeni nu vrea să se reeduce, nimeni nu vrea să progreseze. Nici un bărbat n-are decepții, viață e asta?! Nimeni nu se simte subapreciat! Umblu cu ceaiul ăsta de mușețel și nimeni nu vrea să-l bea! Nimeni n-are nevoie de o femeie cu spirit de sacrificiu? Păi dacă nici spiritul de sacrificiu n-are căutare, e prăpădul lui Dumnezeu... Pe cine să vindec dacă toți sînt sănătoși tun? (Către Bărbatul cu capu-n nori.) Nu vrei să faci o criză sufletească? Te lecuiesc imediat...

BĂRBATUL: Nu, mersi!

SILVIA: Am ajuns să cerșesc cu crizele bărbaților; nici din mîlă nu vor să aibă probleme. (Se îndreaptă spre Iordache.) O înghițitură, Iordache, te rog eu! Îți amintești cînd îmi pronunțai numele în somn? (Către Camelia.) Vino tu, Camelia, vino tu și plîngi în brațele mele! Am să te ascult ca o mamă.

IODACHE: Așa ne trebuie dacă am acceptat absolutul și eternitatea! Nu mai existăm. Nu mai avem consistență. Nu mai avem greutate!

BĂRBATUL: Hai să uităm totul și să ne închipuim că sîntem la Cîmpina!... Hai să ne închipuim că sîntem tineri, inteligenți, cinstiți și frumoși... Cine ne împiedică să ne închipuim că sîntem la Cîmpina?

IODACHE: Cîmpina? Cum o să fie Cîmpina aici? Ei, dacă ar fi Cîmpina...

BĂRBATUL: Aici e Cîmpina, domnilor și doamnelor! Depinde de noi să ne închipuim că sîntem la Cîmpina.

SILVIA: Iordache, lasă-te de fumat și învață limba engleză!

IODACHE: Ce-ți veni? Nu știi că nu fumez și că sînt cetățean englez?

SILVIA: Iordache, lasă-te de fumat și învață limba engleză!

CAMELIA: Ai innebunit. Silvia?! A innebunit. Iordache! Am innebunit și eu!... O să innebunim cu toții în Paradisul ăsta!... Puritatea e dușmanul omului, îi sugerează ca o ploșniță toată vlagă... Doamne, Doamne, nu ne lăsa fără întuneric! Ție îți ajunge lumina, redă-ne, Doamne, întunericul! Fără mizerie sîntem un abur și-o amăgire, numai

mizeria ne redă conștiința de sine. Vă mai amintiți de jurisconsultul care s-a sinucis din cauza mea într-o cameră de hotel la Pitești? Vai, prin câte senzații n-am trecut atunci!... Atunci simțeam că trăiesc!

BĂRBATUL: Eu n-am să înnebunesc. Am trecut de Ploiești, am ajuns la Cîmpina! Eu sînt la bufetul din gara Cîmpina, citesc „Expressul” și beau un rom... Am băut un rom și mai cer un rom...

IODACHE: Ce tot bați cîmpii acolo cu Cîmpina dumitale? Eu nici nu mai am personalitate... Constat cu stupefacție că m-am evaporat! S-a evaporat Iordache... asta e prea de tot! Să văd cum se duce de ripă el meu unic?! Nu, domnilor, așa nu merge! Cum știam eu că am personalitate? Prin trăsăturile mele de caracter. Știam că sînt laș, puțin lacom, puțin fățarnic, puțin afemeiat — din toate cite puțin — și toate la un loc dădeau acea minune a lumii care era Iordache. Acum cînd nu mai sînt nici laș, nici lacom, nici afemeiat, mă întreb: cine sînt eu? Cine e Iordache? Dacă nu sînt ipocrit, înseamnă că nu exist. Cum spunea și filozoful ăla francez din secolul șaptesprezece... mint, deci exist!... Minciună, naște-l din nou pe robul tău Iordache!...

CAMELIA: Nici eu nu mai știu cine sînt. Nimeni nu mă ascultă cu gura căscată. Nimeni nu-mi spune: Camelio nu pot trăi fără tine... Numai sinuciderea unui bărbat mi-ar ajuta să-mi recapăt personalitatea! Eu caut să mă adun din amintiri, puțin cite puțin, dar nu reușesc... Și tot nu apare Camelia. Asta o fi fermecătoarea Camelia? Eu nu sînt Camelia, nu mă recunosc!

IODACHE: Eternitate, blestemata asta de eternitate, cu care ne-au împuiat capul poezii și profeții, ne-a luat mizeria și deci personalitatea. Cînd ești mizerabil simți măcar că trăiești. Cînd nu ești mizerabil, totul e tăcere. Trebuie să evadăm!

BĂRBATUL: Eu am evadat. Am văzut cum e paradisul și acum stau în gara din Cîmpina și-mi beau liniștit romul...

IODACHE: Ai evadat pe dracu' n-ai evadat!...

BĂRBATUL: Eu sînt la Cîmpina... Eu sînt la Cîmpina...

(Îl înconjoară amîndouă pe Iordache.)

CAMELIA: Tu ne-ai adus aici, tu trebuie să ne scoți de aici!

SILVIA: Vine Dobrișor... Iordache, vorbește cu el, salvează-ne! Ucide-l dacă e cazul, dar salvează-ne!

(Se retrage împreună cu Bărbatul cu capu-n nori. Rămînc numai Iordache; intră Dobrișor.)

DOBRIȘOR: Ce faci, Iordache? N-arăți prea încîntat...

IODACHE: Mă chinuie o întrebare: să fac o baie? Să nu fac o baie? Are rost să fac o baie?

DOBRIȘOR: Dacă ești murdar și vrei să te speli, eu zic că are rost să faci o baie. De ce atîtea întrebări?

IODACHE: Nu știu, Dobrișor, dacă ai dreptate, zău că nu știu! Eu vreau să mă frec cu buretele pe spate, avînd conștiința datoriei împlinite. Vreau să-mi cuceresc dreptul de a mă îmbăia, altfel se naște aceeași veșnică întrebare: dacă te speli și nu meriți să te speli? Pe urmă apare altă întrebare: spalatul în sine nu e oare o vorbă goală? De ce să te speli? Cui folosește? Nu devine curățenia corporală — că altfel nu pot s-o numesc — o chestie în sine, ruptă de context?

DOBRIȘOR: Du-te, mă Iordache, și te spală...

IODACHE: De ce mă rogi? De ce nu-mi poruncești? De ce nu mă silești să mă spal? Dacă nu sînt silit, nu fac nimic cu plăcere! (O femeie îi cade în brațe.)

IODACHE: Ce-i cu arătarea asta?

DOBRIȘOR: Cine vrei să fie? Nu-ți dai seama? O femeie care te adoră... Aici femeile se îndrăgostesc de orice bărbat, fără deosebire de sex, religie și apartenență politică.

IODACHE: Fleacuri. Ipoteze. Superficialitate. Autoamăgire. De unde știu eu că ea mă iubește? (Se desprinde din brațele femeii.) Așa de-a gata, n-o primesc. Nu vreau pomană, nu vreau nimic fără zbcucium... Nici portocale, nici baie, nici femei.

DOBRIȘOR: Nu te ambala Iordache. Uită-te bine, Iordache. E o femeie foarte frumoasă. Nu-ți place?

IODACHE: Îmi place? E puțin spus. E cea mai frumoasă femeie pe care am văzut-o în viața mea. Dar vreau s-o cuceresc, s-o smulg din brațele altui bărbat, să-l fac să suferă!

DOBRIȘOR: Orice bărbat merită o femeie frumoasă.

IODACHE: De cînd ai gînduri așa de curate, dragă Dobrișor? Nu. N-ai dreptate, aici greșești. N-o merit. Dacă n-o cuceresc, nu-mi aparține. E o străină de care nu mă leagă nimic. (O ia de braț, demonstrativ, se plimbă cu ea prin fața lui Dobrișor.) Uite, mă plimb cu ea de braț, nu mă invidiază nimeni... Gîndul că am o femeie frumoasă și nimeni nu mă invidiază, mi se pare groaznic! Femeia nici nu există... Numai invidia altuia ar putea face ca această femeie să existe cu adevărat, în carne și oase. Înțelegi, Dobrișor? (O așază la loc ca pe o mobilă.)

DOBRIȘOR: Poate îți lipsește stîmna unui om?

IODACHE: Știu eu? Poate și asta. Poate n-ar strica stîmna unui om...

DOBRIȘOR: De ce n-ai spus-o din vreme? Nimic mai simplu... Dacă vrei, te stimez eu. Cine mă împiedică să-ți acord stîmna mea?

IODACHE: Mare scofală. Îmi acorzi stîmna ta, flori pe mormînt. Trebuie să te oblig să mă stimezi, nu pentru că ai prea multă stîmă și n-ai cui s-o dai. Ce facem, Dobrișor, ce facem?

DOBRIȘOR: Păi nu vezi ce facem? Trîn-

dăvim și trăim cu sentimentul datoriei împlinite. Nu-i grozav?

IODACHE: Dacă alții nu nuncesc, nu-și scot ochii muncind, trîndăvia nu-are farmec... Noi nu trăim pe spinarea nimănui... tristă situație, Dobrișor!... Atunci de ce să trîndăvim? Dacă-i pe-așa, putem să și muncim. DOBRIȘOR: Ești imposibil, Iordache. Mă soști din pepeni. Ai tot ce n-a avut nici un individ... Ai femei, și nu femei frivole, ai tot confortul, ai stima mea, ai și nemurirea... Ți le-am adus și pe muierile alea două... Ce dracu' mai vrei?

IODACHE: Ce mai vreau? Îți spun eu ce vreau. O combinație, asta vreau! O combinație oricît de mică, chiar de cinci la sută. Nimic, absolut nimic, nici muzica sferelor, nici răsăritul soarelui, nici zăpezile munților, nu se pot asemui cu o asemenea extraordinară bucurie.

DOBRIȘOR: Combinație? Ce nevoie mai ai de combinație? Vei trăi cît soarele, cît munții, cît apele!

IODACHE: Nu vreau să trăiesc cît munții, cît soarele, cît apele... Vrei să fiu nemuritor și să trăiesc fără circiumi și combinații? Mersi!... Aș da toată veșnicia mea... Știi pe ce? Dobrișor... o să rîzi de mine. Știi de ce mi-e dor, Dobrișor? Mi-e dor să mai intru o dată în fondul de rulment...

DOBRIȘOR: Ai moralul foarte scăzut. Trebuie să-ți ridic moralul. Am să te decorez.

IODACHE: Ce să faci?

DOBRIȘOR: Să te decorez...

IODACHE: De ce să mă decorezi?

DOBRIȘOR: Auzi ce întrebare terestră! De ce să nu te decorez? Pur și simplu, te decorez!

IODACHE: N-am făcut nimic mai deosebit. Zac tot timpul cu burta la soare.

DOBRIȘOR: Foarte bine. Luăm absolutul așa cum e. Te decorez, fiindcă stai tot timpul cu burta la soare...

IODACHE: Fiindcă stau cu burta la soare?! Dobrișor, constat cu plăcere că-mi devii din ce în ce mai străin. Asta mă bucură și-mi dă speranțe pentru viitor. Conversația cu tine nu mai are farmecul de odinioară... Vrei să mă amăgești? Eu sînt vulpe bătrînă, nu mă cumperi cu o decorație. Cine o să știe că Iordache a fost decorat? Nimeni n-o să afle de acest eveniment remarcabil. Aici anonimul e o adevărată plagă socială. Bine, să zicem că accept decorația... Dar cine o să crape de invidie?

DOBRIȘOR: Ești nebun de legat! Cine vrei să te invidieze în pustii asta?

IODACHE: A, ridicî tonul, mă privești cu ironie, foarte bine... Amenință-mă! Chiar te rog să mă ameninți! Îmi devii din ce în ce mai antipatic!

DOBRIȘOR: Eu nu te ameninț!

IODACHE: Eu te rog să mă ameninți!... Refuz decorația! Ți-o declar în mod solemn. O refuz dacă nu-mi asiguri și un individ care să crape de ciudă la ideea că

eu am fost decorat. Unul pe care să-l doară ficatul cînd o să audă că Iordache a fost decorat și el n-a fost decorat!...

DOBRIȘOR: Aici nu există invidie.

IODACHE: Nu vrei să mă ajuți. De-abia acum descopăr cît de odios ți-e caracterul. Nici invidie, nici gelozie, nici ipocrizie — cum vrei să nu înnebunesc? Asta vrei tu? DOBRIȘOR: Absolutul ai vrut, absolutul ai căpătat!

IODACHE: Îmi ești din ce în ce mai antipatic. Foarte bine. Figura ta mă scoate din sărite. Ironia ta mă dezgustă. Visele mele? Nu puteam să am vise atît de stupide! Fără invidia celorlalți mai există oare decorația ca atare? Uite, am refuzat decorația, orice s-ar spune, e un gest frumos, dar nici de acest gest frumos n-o să știe nimeni. Nimeni n-o să știe că Iordache a refuzat o decorație. Cînd Sartre a refuzat premiul Nobel au scris toate ziarele... Sînt încîntat, Dobrișor. Simt că te urăsc. Dacă primesc totul mură-n gură, cum vrei să-mi dezvălui personalitatea? Vrei să mă distrugi prin inactivitate? Ei bine, nu-s eu omul ăla! Chiar dacă tu mă iubești, eu am să fac tot posibilul să te urăsc... Am să uit chefurile pe care le făceam împreună „La doi cocoși”. Te urăsc...!

DOBRIȘOR (speriat): De ce te uiți așa la mine? De ce vrei de la mine? Ce ți-am făcut?

IODACHE: Din clipa asta ești dușmanul meu!... Din clipa asta tu ești un obstacol în calea mea! Te voi distruge ca să pot merge mai departe!

DOBRIȘOR (se retrage puțin): Iordache, ești nebun! Eu m-am sacrificat pentru tine. Eu te-am scăpat din ghearele fiscului. Eu te-am învățat să bei vin roșu, fără sifon. Eu te iubesc!

IODACHE: De ce-mi spui că mă iubești, cînd vezi că n-am nevoie de acest sentiment? Iubirea ta nu-mi folosește la nimic... Iubirea aduce moleșală și stagnare. Și chiar dacă tu mă iubești, te privește, eu tot am să te urăsc!... Îl voi distruge pe cel care mi-a dat veșnicia; îți dai seama ce ură se va naște. O ură magnifică! Nu înțelegi, Dobrișor? De ură am nevoie, ca să pot merge mai departe...

DOBRIȘOR: Unde mai departe? Nu există mai departe!

IODACHE: Nu știi, mai departe! Mult mai departe! Trebuie să existe!

DOBRIȘOR (înfricoșat): Eu te iubesc, Iordache!

IODACHE: Nu fi nemernic, Dobrișor! Am nevoie de ură ca de aer! Ai un dușman inteligent, tu devii și mai inteligent. Ai un dușman viclean, tu devii și mai viclean... Minți! Dacă m-ai iubi cu devărat, m-ai urî, te-aș urî și eu, te-aș zdrobi și aș învinge! Te rog, Dobrișor! Dă-mi ura ta de moarte! Urăște-mă, Dobrișor!

DOBRIȘOR: Eu te iubesc!

IODACHE: Nu fii canalic. Ani de zile m-ai exploatat. Erai subalternul meu, dar de

fapt tu mă conduceai. Fac apel la amintiri, numai ca să te urăsc cu cea mai înaltă convingere. Eu îți cer ură și tu tot îmi dai cu iubirea ta mălăiață! Asta e un motiv în plus să te urăsc! Simt că-mi recapăt ura! Se întoarce ura în mine, cum se întorc cocorii din țările calde! Am să urăsc și ai stelele de va fi nevoie! Am să urăsc și am să exist! Am să urăsc iarba, ceva tot am să urăsc! Am să scap din ghearele eternității și am să zbor înainte, cât mai înainte! Pleacă, nemernicule! Am să urăsc și am să exist!

DOBRIȘOR: Bine, Iordache... Dacă ai nevoie de ura mea, am să te urăsc și eu. Din clipa asta ești dușmanul meu... de moarte...
IORDACHE: Îți mulțumesc, Dobrișor.

(Dobrișor iese.)

CAMELIA: Iordache, sîntem liberi! Sîntem liberi să plecăm! De ce sîntem liberi să plecăm?

IORDACHE: Nu mă așteptam la o porcărie ca asta! Sîntem liberi să plecăm! Asta e manevra porcului ăla de Dobrișor... Nemaipomenit! Deci, nu ne silește nimeni? Ciudat, foarte ciudat... Atunci rămînem pe loc. Nimeni nu pleacă! Toată lumea rămîne pe loc!

BĂRBATUL: Hai să ne închipuim că sîntem obligați să fugim... Oare nu e posibil?
SILVIA: Uite, de aici se vede circiuma... „La doi cocoși“.

IORDACHE: Poarta s-a deschis de la sine. Fără nici un efort. Asta e un semn prost. Sîntem puși la încercare. Eu voiam s-o deschid prin superioritatea mea fizică, etică și administrativă.

SILVIA: Uite că s-a deschis și fără superioritatea ta etică și administrativă.

CAMELIA: Nici pe Silvia nu mai reușesc s-o țin la distanță, asta e sfîrșitul pămîntului. Dar de ce s-a deschis? De ce sîntem

liberi? Cine are interes ca noi să fim liberi? **IORDACHE**: Ar trebui să vină cineva și să ne împingă afară, în prăpastie. Să ne dea cineva un brînci. Atunci noi n-am avea nici o vină și nici o obligație!

BĂRBATUL: De ce vă chinuiți atîta? Să ne închipuim că ne dă cineva un brînci.
SILVIA: Poftim, vă dau eu un brînci.

BĂRBATUL: Mi-e frică, mi-e frică! Hai să ne imaginăm că nu ne e frică...

IORDACHE: Poarta se închide! Poarta se închide!... (Măret.) Poartă a veșniciei anoste, a purității slăbănoage, a desăvîrșirii reci, a frumuseții scarbăde, te voi zdrobi și mă voi întoarce în paradisiaca și mizerabila viață!

(Se repede spre poartă, dornic s-o frîngă, dar în clipa aceea poarta se deschide de la sine.)

CAMELIA: Hai să fugim!

IORDACHE (ii oprește): Rămîneți pe loc! Așteptăm o poruncă... Trebuie să vină porunca!

CAMELIA: Și dacă nu vine porunca?

SILVIA: Du-mă, Doamne, „La doi cocoși“...!
IORDACHE: Așteptăm. O mie de ani lumină așteptăm, dar nu plecăm, dacă nu sîntem siliți să plecăm.

CAMELIA: Unde e ura lui Dobrișor? De ce nu ne gonește Dobrișor?

IORDACHE: Să ne gonească cu biciul. De ce există biciul? De ce să putrezească biciul? De ce să ne lase pe noi să hotărîm?... De ce nu sîntem gonîți cu biciul din rai? (Speriat.) A, poarta începe să se închidă!...

DOBRIȘOR (apare brusc, îi împinge): Plecați! Plecați, idioților!

(Iordache le trage de mină pe cele două femei. Se aruncă cu toții afară.)

Cortina

Actul III

tabloul V

(Vechea locuință a lui Iordache. Iordache.
Camelia, Silvia dau buzna înăuntru.)

IORDACHE: Ei, da... odată ajuns pe pământ, Iordache s-a reconstituit în toată măreția lui. (Își amintește de ceva și, ca un bezmetic se repede spre dulap.) Ei, drăcia dracului... Am impresia că s-a făcut o mică percheziție...

CAMELIA: Au dispărut banii? (Iordache continuă să caute cu disperare.)

SILVIA (obosită): S-au dus banii, s-a dus și sinceritatea pe apa simbetei! Fără bănișori, devin iarăși ipocrită... Simt cum mi se redesteaptă capacitatea de a minți cu o dezinvoltură criminală... Iordache, Iordache, nu mai vreau să mint, găsește odată gologanii!

IORDACHE: Aici erau. Eu i-am ascuns cu mîna mea înainte de plecare. Am o idee! Să ne păstrăm sîngele rece.

CAMELIA: Ce tot îi dai cu sîngele rece... Frumoasă reîntoarcere... Și fără veșnicie și fără bani de buzunar...

IORDACHE: Cine a putut să știe de acești bani? Acești bani necinstiți îmi asigurau posibilitatea unei vieți oneste, fără pată. Acum, s-o iau de la capăt, nu? Să intru iar în fondul de rulment? (Se prăbușește.) Sînt distrus!... Nu mai cred în nimic!...

CAMELIA: Silvia, refă-i moralul!

SILVIA: M-am plictisit să-i tot refac moralul acestui nătărău!

CAMELIA: Lasă prostiile! Fă-ți meseria!

SILVIA (istenică): Bea un ceai de muștel și învață limba engleză! Pronunți corect... Good morning! Good afternoon! Good evening!

IORDACHE: Las-o baltă, Silvio, nu mai ești convingătoare. Unde sînt banii noștri?

SILVIA: Spune în englezește fraza asta...
IORDACHE: Nu mă chinui, Silvia. Nu pot să înjur decît în limba maternă.

SILVIA: Banii noștri?! Acum cînd au dispărut, sînt banii noștri. Dacă, nu dispăreau, erau numai ai tăi...

CAMELIA: N-are rest să vă smiorcăiți atîta! Într-un fel mă bucur că am pierdut acești bani. Ducă-se dracului toți banii! Siguranța materială ne-ar fi moleșit, ne-ar fi pleștit, ne-ar fi îmburghezit! O vom lua de la capăt! Vom face afaceri în stil marc... Vom face afaceri, vom bea gin și vom aspira spre absolutul de care n-avem nevoie.

IORDACHE: Iarăși? Să mă încadrez? Nu pot să mă încadrez! Eu nu știu să muncesc; eu știu să dau indicații... Și apoi, acum am deja cazier, sînt un escroc legalizat!

SILVIA (se repede la Iordache): Cine ți-a spus că te încadrez? Ar fi o nebunie! Ai obosit, Iordache? Degeaba m-am chinuit eu cu tine? Degeaba ți-am ținut mîna pe frunte? Degeaba te-am privit cu duioșie? Degeaba te-am învățat limba lui Shakespeare? Degeaba ți-am asigurat un regim dietetic, gustos și variat?

IORDACHE: Ce vrei? de la mine? Nu mai am încredere în on...

CAMELIA: Nici nu-i nevoie. Noi avem nevoie de lichele!

IORDACHE: Așa e. Dar lichele se găsesc și mai greu.

SILVIA: Nu fi atît de sceptic, Iordache. Se mai găsesc și lichele... Se mai găsesc...

IORDACHE: Știu eu ce știu... Avem nevoie de-o lichea de-a noastră! A noastră! O lichea care nu e de-a noastră, e mai rea ca un om cinstit...

SILVIA: Trebuie să punem la cale o afacere grandioasă, neprevăzută, unică. În primul rînd avem nevoie de-un nebun.

IORDACHE: N-avem nevoie de așa ceva. Nebun sînt eu!

CAMELIA: Bine. Să zicem că nebun ești tu. Avem nevoie de-un bărbat inteligent.

IORDACHE: Nu mă calomnia, Camelia! Inteligent sînt eu!

SILVIA: Da! Tu ești de toate! Și nebun și inteligent! Mai gîndește-te și la alții! Vor și alții să cîștige o pîine...

CAMELIA: Avem nevoie de un idiot.

SILVIA: Înainte de a avea un tip inteligent, avem nevoie de un idiot.

IORDACHE: Tăcere! Am avut o clipă de slăbiciune... Mi-am recăpătat încrederea în forțele mele. Sînt inteligent, sînt viril, sînt plin de fantezie! Iordache a renăscut în toată măreția lui! Ipocrizia mi-a redat consistența. Frica mi-a redat suplețea. Ruina financiară mi-a redat sîngele rece. Iordache există!... Gura! La bucătărie cu voi!

SILVIA: Iordache, nu-ți permit! Eu ți-am redat încrederea! Eu te-am vindecat de ulcer!

CAMELIA: Eu ți-am asigurat dezvoltarea cerebrală și sexuală.

IORDACHE: Tăcere! Eu am să mă ocup de alegerea și angajarea oamenilor! La bucătărie cu voi! Frigiderul e gol. Nasturii de la vestă, rupți. Vasele sînt nespălate de atîta vreme!

(Silvia și Camelia dispar. Apare Adam.)

IODACHE : Ia loc, tinere ! Care-i numele dumitale mic, cum te alintă prietenii ?
ADAM : Prietenii ? Mă faceți să rid ! N-am prieteni ! Toți prietenii mei m-au trădat.
IODACHE : Toți ? Fără nici o excepție ?
Îmi place... Atunci femeile ?

ADAM : Și femeile m-au trădat.
IODACHE : Femeile chiar dacă trădează tot își răsfățâ amantul cu un diminutiv. Părinții ?

ADAM : Ați deschis o altă rană dureroasă. Sînt copil din flori. Nu-mi cunosc nici mama, nici tatăl. M-a crescut o bătrînă cumsecade. Vechea poveste sentimentală, copilul alungat de-o mamă iresponsabilă și găsit de-o bătrînă responsabilă. Eu mă răsfățam, din cînd în cînd, numindu-mă Pușor.

IODACHE : Frumos nume !

ADAM : Eu îl găsesc de prost gust. Să te alinți singur ? Ce situație tragică !..

IODACHE : Îmi dau seama că ai suferit enorm...

ADAM : Numai de suferințe am avut parte. Nimeni nu m-a iubit. Nimeni nu m-a respectat. Lacrimi și jigniri, asta a fost viața mea. Nici o bucurie !

IODACHE : Aici ai să găsești toată înțelegerea...

ADAM : Milă vrei să spunei?... Detest mila ! Soartea mea, să fiu jignit și pălmuit, subapreciat și bagatelizat. Soarta mea e să fiu alungat de la ospățul vieții. Îmi place să fiu lovit ! Loviți-mă ! Loviți-mă !

IODACHE : Ești nebun ?

ADAM : Loviți-mă ! O să vă convingeți că loviturile îmi fac plăcere. Nu sînt nebun !

IODACHE : Bine că nu ești nebun. Nebun sînt eu !

ADAM : Dumneavoastră ?

IODACHE : Eu ! Eu sînt nebun, nebun de legat... Spune-mi repede ce calități ai — morale, intelectuale, spune repede, și eu te cred pe cuvînt.

ADAM : Am să fiu sincer, vă consider ca pe tatăl meu. Sînt inteligent, capabil, energetic... Sînt un individ de formație voltairiană.

IODACHE : Aoleo, aoleo... Vai de mine și de mine, cîte calități la un singur om ! Prea multe, băiete, prea multe. Și cu virtuțile morale cum stai ?

ADAM : Sînt un om onest, incoruptibil.

IODACHE : Onest, incoruptibil... Ce cauți atunci aici ? Eu am nevoie de o lichea. Îmi crapă buza după o lichea !

ADAM : Fiecare zi îmi oferă o decepție... Am făcut drumul de pomană. Iarăși îmi dă viața o lecție aspră. Mereu îmi dă viața pumni !

IODACHE : Eu n-am spus că nu te angajez, eu am spus că nu te angajez ca individ inteligent și onest, dar ca o lichea grea de cap, cu cea mai mare plăcere ! Eu, în locul dumitale n-aș sta pe gînduri. Dacă inteligența aia voltairiană și cinstea aia de bronz te împiedică să ocupi un post, dă-le incolo cu Voltaire cu tot !.. Păi, zău așa...

ADAM : Deci nu om inteligent și cu caracter integru nu poate cîștiga aici o bucată de pîine ? M-ați jignit în tot ce aveam mai sfînt !

IODACHE : Scuză-mă. Iartă-mă. N-am vrut să te jignesc.

ADAM : Nu dați înapoi ! Mi-ați dat o lovitură dureroasă. Bine, foarte bine... Viața mi-a oferit încă o experiență tristă... Nu e singura palmă pe care mi-a dat-o viața. Am mai primit asemenea palme și-n școala primară, și-n liceu, și-n armată, și-n amor, și-n facultate, și la slujbă. Mereu am fost jignit și pălmuit...

IODACHE : Vai, vai, sărăcuțul de tine !..

ADAM (se ridică brusc) : Sărăcuțul de mine ? De ce sărăcuțul de mine ? Nu sînt chiar așa sărăcuț ! Jignirile mi-au dat un sens în viață, un sens pe care voi răsfățai soartei nu-l veți atinge niciodată. (Diabolic.) Și eu am adunat toate suferințele... N-am lăsat nici una să se piardă. Am înregistrat ca un contabil fiecare palmă primită... Am notat într-un carnetel fiecare ofensă, am ținut evidența strictă și exactă a tuturor nedreptăților...

IODACHE : Ai ținut evidența tuturor jignirilor și a ofenselor ?

ADAM : Da, domnule.

IODACHE (se ridică în picioare) : ...Ce-ai de gînd să faci ? Ce-ai de gînd să faci cu toată grămada asta de palme și de ofense ? Spune ! Spune imediat !

ADAM (pleacă mîret) : Am să vă distrug pe toți ! Eu sînt începutul și sfîrșitul ! Eu sînt Judecata de apoi !

IODACHE : Veniți, fetelor, veniți ! A pătruns în mijlocul nostru un incoruptibil ! Sabia lui de foc o să ne taie în două părți perfect egale...

CAMELIA : Sabia de foc. Țsta e Adam. Cunosc stilul.

IODACHE (palid) : Îl cunoști ? Tu l-ai chemat... Tu l-ai chemat să mă distrugă...

CAMELIA : Nu fi idiot, n-am nici un interes s-o fac... Așa îți trebuie dacă ne trimiți pe noi la bucătărie și vrei tu să alegi oamenii, să te ocupi de salvarea noastră ! Nenorocitul ! Silvia, iar va trebui să-i torni puțină tîrie în sînge !

IODACHE : Avea o privire de oțel. N-are mamă, n-are tată, în schimb are principii de fier.

CAMELIA : Aici e mîna Sublimului ! A aflat că ne-am întors și l-a angajat pe Adam ca să ne pedesească...

IODACHE : De-unde îl cunoști pe Sublim ?

CAMELIA : Eu cunosc toți bărbații din lume.

IODACHE : Nu mai cred în nimic !

CAMELIA : Te lauzi. Tot mai crezi tu în ceva. Dă-i curaj, Silvia. Apropie-te de nă-tărău cu toată căldura. Amintește-i biografia și calitățile dovedite cu alte ocazii.

IODACHE : Mi-e frică !

SILVIA : De ce să-ți fie frică ? Noi sîntem alături de tine.

IODACHE: Încă un motiv să-mi fie frică.

CAMELIA: Noi te iubim.

IODACHE: Asta îmi mărește teama... Mi-e frică de iubirea voastră!

CAMELIA: Noi o să-ți dăm grandoare, Iordache. Ți-am dat ceai de mușețel, și-am dat nopți de dragoste, cultură persană, lecții de engleză, lecții de dans, lecții de canto, lecții de metempsihoză. O să-ți dăm și puterea de a ucide! Trebuie să-l ucizi pe Adam!

IODACHE: Decît să fiu asasin, prefer să fiu laș. E mai pe specificul meu. Lașitatea a fost întotdeauna speranța mea. Convingerea că la o adică aș putea înghiți și rahat m-a ajutat să supraviețuiesc tuturor încercărilor. Asta m-a ținut în viață.

SILVIA: Fă cum zice Camelia, Iordache! Trebuie să-l ucizi!

IODACHE: N-am vocație de asasin.

CAMELIA: Știi ce spune Bismark? Cine n-are vocație de asasin, are vocație de victimă...

IODACHE: Eu sînt împotriva suprimării fizice a adversarului. Mi-e frică de taina morții!

CAMELIA: Atunci angajează un asasin dacă vrei să rămii cu inima curată.

IODACHE: Unde să găsec, iubito, un asasin? N-am găsit o lichea și-o să găsec un asasin?

CAMELIA: Îți găsec eu. M-am săturat de neputința bărbaților. Este aici o lichea întirziată care poate fi transformată într-un asasin. Trebuie doar să-l convingi. Dacă-l convingi, o să-ți recapeți grandoarea!

IODACHE: Rămîneți și voi cu mine. Eu nu prea am putere de convingere!

SILVIA: Trebuie să ai putere de convingere!

CAMELIA: Nu uita că ești iubitul Cameliei. Asta obligă!

(Camelia și Silvia vor să plece.)

IODACHE: Nu plecați! Nu plecați, hrană a friicii mele de moarte! Nu plecați, dulce adăpost al mizeriei mele! Nu plecați!

CAMELIA: Dacă îl vei convinge, voi fi iarăși a ta.

(Intră Licheaua întirziată.)

IODACHE (blînd): Credeți că se va ține de cuvînt Camelia?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Cred că da...

IODACHE: Mersi! Am să intru direct în temă... Am nevoie de-un asasin. De-un asasin am nevoie!

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Îmi pare rău că nu ne înțelegem. Crime nu fac, șefule. Eu sînt doar lichea.

IODACHE: Și încă una întirziată. Punctualitatea trebuie să fie prima calitate a unei lichele... O lichea pune ceasul să sune... Acum, nu de lichea am nevoie, ci de un ucigaș.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Îmi pare foarte rău... Ce să fac? Crima nu intră în specialitatea mea.

IODACHE: Eu n-am ucis niciodată un om.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Vă cred. Nici eu.

IODACHE: E totuși o deosebire. Eu n-am ucis niciodată un om, din motivele pe care Dostoievski le-a explicat. Nu pot să iau ceea ce nu pot să dau. Nu pot să omor un om dacă știu că nu sînt în stare să-l înviez cînd îmi vine cheful. Toți avem un principiu pe care-l respectăm, tocmai ca să putem călca în picioare, cu mai multă voce bună, celelalte principii. Eu, de pildă, nuucid. Pur și simplu, nuucid. Nu pot săucid!

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Nici eu nuucid, șefule...

IODACHE: Nu te grăbi, tinere, ai răbdare. Lasă-mă să termin! ...Respecti un principiu ca să poți sfida alte zece principii, socoteală destul de avantajoasă dacă te gîndești bine. Înțelegi unde vreau să ajung? Eu n-aș vrea să renunț la acest principiu, hai să-i zicem, sacru... Mi-ar fi greu să trec la o reorganizare etică. Sau, nu atît de greu, cît lene. Dacă sînt silit să-mi calc principul meu sacru de a nu ucide, am să fiu silit să-mi caut, la bătrînețe, alt principiu. Dacă aș ucide ar însemna, îți dau numai un exemplu, să nu mai fur, ceea ce nu e o mare scofală... Dar dumneata ești tînar. dragul meu! Ți-e mai ușor să găsești alt principiu, pe care să-l respecti... (Îl ia de guler.) De ce mă silești să-mi schimb tabieturile, nenorocitul?!

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Eu nuucid... Am fost balerin, am fost integru, am fost escroc, sînt lichea, dar asasin n-am fost și n-am să fiu niciodată... Sufăr chiar de complexe din această pricină. N-am ucis nici măcar o muscă!... Și știi de ce? Pentru că de fapt victimele neucid pe noi, nu noi pe ele!

IODACHE: Pleacă! Pleacă, idiotule! N-am ce face cu tine! (Singur.) Omul ăsta nu-i atît de ticălos, pe cît speră el să fie... Ticăloșia noastră nu-i atît de mare încît să ne înghită în întregime, tot mai rămîne ceva pe dinafară. (Cade pe gînduri. Camelia și Silvia se întorc.)

CAMELIA: N-ai reușit să convingi licheaua aia întirziată să devină un brav ucigaș?

IODACHE: N-am reușit... Mai rău decît asta! N-am vrut!

IODACHE: Cred că da. Incapacitatea de a ucide mi-a zdruncinat sufletul... Îmi lip-

CAMELIA: Ce-i cu tine, Iordache? Ai înnebunit?...

IODACHE: Cred că da. Incapacitatea de a ucide mi-a zdruncinat sufletul... Îmi lipsește grandoarea... Am obosit, Camelia... Mereu lupte, mereu războaie... Lupta pentru un post, pentru un ciubuc, pentru două ciubuce, pentru un suris, pentru soldurile unei femei, pentru veșnicie, pentru o floare, pentru un loc în tramvai, pentru un ceai de

batut! Nu mai vreau să lupt!... Mă dau bătut!

CAMELIA: Ei, nu mai spune! Te dai bătut? Dar nu ne dăm noi bătute! Dacă ai de gând să mori, n-ai de cât să mori singur. Noi nu vrem să-ți ținem tovarășie!

SILVIA: N-am nici un chef să fiu ironizată și tăiată cu sabia pe din două!

CAMELIA: Silvia, redă-i încrederea!

IORDACHE: Nu! N-am să-mi mai recapăt încrederea niciodată!

SILVIA: Dacă nu-ți recapeți încrederea în propriile tale forțe, te măninc de viu!

CAMELIA: Degeaba, Silvia. Nu vezi ce mutră are? Nu-și mai revine, nătărăul! Uite cum se comportă un bărbat care a fost amantul Cameliei!... Aleargă mai bine după lichea!

SILVIA: Ce vrei să faci cu licheaua?

CAMELIA: Nu mă întreba. Du-te și cheamă licheaua! (Silvia iese.) Am să te salvez, Iordache, fiindcă vreau să mă salvez pe mine... Am făcut din salariati — escroci, din contabili — poeți, din rahitici — campioni olimpici, am să fac dintr-o lichea — un bărbat incoruptibil! Să-l înfrunte pe Adam. Or să fie doi bărbați incoruptibili și atunci se vor mânca între ei.

IORDACHE: De unde ai bani să-l plătești?

CAMELIA: N-o să fie nevoie. O să ucidă pe datorie...

SILVIA: Ți-am adus licheaua! L-am găsit pe stradă. Voia să plece.

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ (cu șapca în mână, gata de plecare): Eu crime nu fac. Cu regret... nu intră în specialitatea mea.

IORDACHE: Vezi, crimele nu intră în specialitatea dumnealui...

CAMELIA: Are dreptate. Dumneata nici n-ai mutră de asasin. Aș vrea să-ți ofer ceva onorabil.

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Accept orice. Nu mi-e rusine nici de treburile onorabile.

CAMELIA: Ceva foarte onorabil...

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Acu!... nici prea onorabil să m fie...

CAMELIA: Foarte onorabil...

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Nu mă speriați. Dacă e ceva foarte onorabil, costă mai scump.

CAMELIA: Nu-ți fă nici o grijă. Virtutea ta n-o să mă ruineze. Ascultă, băiete! În viața ta zbuciumată, ai urît vreodată impostura, nedreptatea, frivolitatea, ignoranța? Hai, încordează-ți memoria! Adu-ți bine aminte!

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Nu. Dar dacă trebuie să le urâsc — le urâsc. Îmi faceți o listă de ce anume trebuie să urâsc, și eu, îmi dau cuvântul meu de om, că le voi uri până la sfârșitul vieții.

CAMELIA: Nu-ți cere nimeni să le urâști până la sfârșitul vieții. Ar fi inuman. Doar cîva timp, acolo... Uite, ai putea deveni un individ dintr-o bucată, un caracter de bronz, gata să urâști minciuna și viciul, să scoți

sabia din teacă și să lovești fără milă în tot ce e haos, impostură și viciu?

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: De urît, de scos sabia, de țipat, asta nu-i prea greu. Partea aia cu iubitul mă cam încurcă. Nu s-ar putea să urâsc minciuna, fără să iubesc adevărul?...

IORDACHE: Vezi, vezi? Nu știe nici măcar care-i diferența dintre adevăr și minciună!

CAMELIA: Asta nici tu n-o știi. E un amănunt lipsit de importanță... N-ai putea, băiete, să-ți uiți biografia? Ai cazier?

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Am! Sigur că am! De ce n-aș avea?... Asta strică?

CAMELIA: Fă-ți rost de o altă biografie. Imaginează-ți că ai urît impostura și haosul încă din copilărie! În fond, ai dorit și tu o viață curată... Cînd te-ai îmbătat pînă ai căzut sub masă, n-ai dorit și tu o viață demnă?

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ (bruscă iluminare): Așa e! Da. Da. Mi-aduc aminte! Odată la beție am dorit și eu să devin un om integru... Se face treaba!

CAMELIA: Bravo!

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: I-am prins clenciul... Știu de unde s-o apuc... Trebuie să crezi în ceea ce faci.

CAMELIA: Bravo! Ești cu adevărat inteligent!... Dar să știi că ai un concurent primejdios. Mai e unul care susține că iubește adevărul.

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Trebuie să fie vreun impostor...

CAMELIA: Cam așa ceva...

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Nu-mi plac răspunsurile ambigui. Eu iubesc claritatea. E sau nu un impostor?

CAMELIA: Ai să-l cunoști. Vreau să-ți plătesc. Cîți bani vrei?

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Bani? Mai spune o dată! Ce să faci? Să mă mituiești? N-am auzit bine?!

CAMELIA: Te rog să mă scuzi! Am uitat că ești incoruptibil!

LICHEAUA ÎNTÎRZIATĂ: Drept cine mă iei, cucoană? Eu nu primesc mită! Eu nu concep mită! (O îmbrînțește pe Camelia.) Cară-te, secătură! Am să pun la zid pe toți impostorii! Am să vă leg în lanțuri și am să vă oblig să iubiți adevărul și frumosul! Să dea dracu' să nu iubiți muzica sferelor!... Eu sînt începutul și sfîrșitul! Eu sînt Judecata de apoi! (Pleacă măreț.)

CAMELIA: Perfect! Să poftească acum Adam să ne judece!

IORDACHE: Mi-e frică! Am să fiu ucis de două ori!... (Intră Adam, măreț și plin de sine.)

SILVIA: Nu te agita, Iordache! Ai încredere în genul Cameliei!

CAMELIA: Eu am să-mi fac manechiura pînă discută ei, și ajung la o concluzie!

IORDACHE (se dezlipește de lingă ele): Eu vreau să fiu pedepsit!

STALIA : Stai locului, Iordache ! Ei nu te văd pe tine. Au uitat de tine și de ticăloșia ta !

IORDACHE (cînd îi vede pe cei doi) : Iertare, iertare !...

ADAM (nu-l bagă în seamă pe Iordache) : Cine a spus că el e Judecata de apoi ? Cine și-a permis să folosească vorbele mele fără să precizeze sursa ? Eu și numai eu sînt Judecata de apoi ! Ce cauți aici, derbedeule ? Ce cauți aici, în această zi măreață ?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ (care reapare la timp) : Mai încet, mai încet... Să fim clari de la bun început. Eu nu sînt derbedeu, eu sînt un bărbat incoruptibil !

ADAM : Cum incoruptibil ? Incoruptibil sînt eu !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Mă faci să rid cu gura pînă la urechi ! Incoruptibil sînt eu !... Eu și numai eu sînt incoruptibilul !

ADAM : Dacă crezi că eu n-am să rid cu gura pînă la urechi, te-nșeli ! Pînă și copiii de școală mă cunosc ca pe-un bărbat incoruptibil. Trecutul meu e ireproșabil. Viața mea e curată ca lacrima.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ (și mai aprig) : Trecutul meu e și mai ireproșabil. Viața mea e și mai curată ca lacrima.

ADAM (ironic, concesiv) : Atunci te pomeni că sîntem doi incoruptibili, atunci sîntem doi bărbați incoruptibili și integri !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Așa ceva e cu neputință ! E împotriva legilor firii. Un singur bărbat incoruptibil e suficient : absolut suficient !

ADAM : Nu te contrazic. Cînd apar doi indivizi incoruptibili, e ceva suspect la mijloc. Natura, pe cit e de generoasă cu escrocii și afemeiații, pe atît e de zgîrcită cu incoruptibilii. Așa că unul dintre noi minte. Mai exact, unul din noi e impostor. Ca să fiu sincer, impostor ești tu !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Eu impostor ? Însamnă că nu mă cunoști... De cite ori văd o nedreptate, gem de durere și de minie sfîntă !...

ADAM : Ce vrei să insinuezi ? Că minia mea nu e sfîntă ? Îndrăznești să te îndoiești de sfințenia miniei mele ?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Da, mă îndoiesc. Bine ai zis, că unul dintre noi trebuie să fie impostor. Tu ești ăla !

ADAM : Eu ? ! Puritatea, adevărul, dreptatea îmi aparțin încă din copilărie, în întregime ! Și minia mea e cu siguranță sfîntă !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Nu țipa la mine ! Nu sînt sluga ta ! Am eu nutră de impostor ? Ca să fiu sincer, n-am o asemenea nutră. Fața mea degajă, pentru cine are ochi să vadă, căldură umană, sinceritate, o minie abia reținută, încredere în om și-un acut sentiment al justiției. Măreția mea e vizibilă de la o poștă !

ADAM : Ciudat, foarte ciudat !... Parcă te cunosc de undeva... Deși ne uităm chiorș

unul la altul, avem trăsături comune. Te pomeni că avem și amintiri comune !...

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Să vedem. Unde ai făcut liceul ?

ADAM : La Călimănești.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Nemernicule ! Tot la Călimănești l-am făcut și eu. Facultatea ?

ADAM : La Iași.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Foarte ciudat... Tot la Iași am făcut-o și eu. Te-ai ținut ca o umbră după mine. Armata ?

ADAM : La trupele de geniu, la Baia-Mare. LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : M-ai urmărit ca un ciine pretutindeni ! Tot la geniu și tot la Baia-Mare am făcut și eu armata. Unde vrei să ajungi cu asta ?

ADAM : Nu vreau să ajung nicăieri... Vreau să ajung unde vrei și tu să ajungi. Eu doresc progresul și binele individului.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Și tu dorești progresul și binele individului, derbedeule ? (Cu ură.) Află că și eu doresc binele individului !

ADAM : Țta e adevărul crud. Amîndoi dorim fericirea și progresul individului și încă în același timp.

IORDACHE (care urmărește buimac strania discuție) : Știu că eu sînt mărul discordiei, așa nenorocit și cu-n picior în groapă cum sînt. Pedepsiți-mă amîndoi ! Pe mine nu mă deranjează cîtuși de puțin prezența a doi incoruptibili !... Fiți băieți buni și scoateți odată din teacă sabia de foc a dreptății !

CAMELIA : Lasă prostiile, Iordache ! Vino imediat aici !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ (reluînd discuția cu Adam) : Sînteți căsătorit ?

ADAM : Unde ai văzut tu incoruptibil burlac ? Nu ți-am spus că doresc binele și progresul individului ? Am familie, am și copii...

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Ciine ! Copii am și eu ! Cum ai izbutit, stîrpirură, să faci copii ? (Îl ia de gît.)

IORDACHE : Haideți ! Nu vă mai ciondăniți atîta ! Arestați-mă odată !

(Adam scoate o pereche de cătușe pe care vrea să i le pună lui Iordache, dar Licheaua întirziată îl împiedică. Iordache rămîne cu mîinile întinse.)

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Vrei să-ți atribui meritul acestei demascări ? Vrei să ai tu onoarea distrugerii acestui cuib de escroci ?

ADAM : Eu am descoperit primul escroceria... Ura față de nedreptate e un sentiment nobil și nu vreau să-l împart cu nimeni. Cu nimeni pe lume !

IORDACHE : Împăcați-vă, dați-vă mina ! Faceți pe din două prada ! Așa n-o să mă pedepsiți niciodată !

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ : Dă-te la o parte !

IORDACHE: Știu... Vă înteleg... Amîndoi iubiți progresul. Se întîmplă și de-astea în viață...

SILVIA: Vîno, iubitule, să-ți dau un ceai de mușețel...

CAMELIA: Te agiți ca un idiot. N-au timp de tine. Au alte treburi. (Iordache se retrage.)

ADAM (cu ură): Adică, tu ai venit primul aici? Să zicem că-i așa. Ei și! Aici, în lumea sacră a moralei aduci tu privilegiul barbar al „primului ocupant“? Cine-mi garantează că nu ești un pungaș?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Cine-mi garantează mie că nu ești tu un pungaș? Nu-i prima oară cînd aud asemenea calomnii. Sînt de neclintit, ciine!...

ADAM: Și eu sînt de neclintit, ciine!...

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Degeaba îți ieși avînt. N-ai să fii iubit de contemporani...

ADAM: Nici tu n-ai să fii iubit de contemporani!

IORDACHE: Copiii mei, nu vă mai certăți! Copiii mei, veniți-vă în fire! O să fiți amîndoi iubiți!

(Licheaua întirziată și Adam se apropie iarăși unul de celălalt.)

ADAM: Dracu' să te ia de dobitoc!... Am o presimțire grozavă...

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Și eu... Unde te-ai născut, blestematul?

ADAM: La Cîmpina.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Și eu, tot la Cîmpina. (Cu durere.) Tot la Cîmpina și eu, blestematul!

ADAM: Simt că înnebunesc! Dar să fim tari! Să mergem mai departe în prăpastia mare ni se deschide.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Spune repede... pe ce stradă?

ADAM: Strada Parcului 7.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ (repetă mecanic): Strada Parcului 7. E groznic! Tot în strada Parcului 7 m-am născut și eu... Ce facem? Ce facem, frate nemernic?

ADAM: Mergem mai departe...

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Nu mergem mai departe!

ADAM: Acum ți-e frică? Nu. băiețuș! Să triumfe și adevărul odată cu dreptatea!

IORDACHE (ii încurajează): Așa, copii, mergeți mai departe. Mai departe, copii!

ADAM (luîndu-și puteri): Da, da, mergem mai departe!

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Bine! Hai să ne scufundăm în această noapte fără de sfîrșit. În ce an te-ai născut?

ADAM: În 1925.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Luna, ziua?

ADAM: 18 august.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ (plînge): 18 august! 18 august! Nu se poate! Nu se poate! Și eu m-am născut în 18 august! Nu se poate!

IORDACHE: Sărutați-vă! Apreciați-vă reciproc! Dați-vă /mîna. Îmbrățișați-vă! Iubiți-vă!

ADAM: Presimțirea mea s-a adevărit... Mă apucă furia cînd mă gîndesc că n-am eul meu, cu totul aparte, limpede, diferențiat, că trebuie să împart gloria cu-n altul.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Asta-i culmea! E absurd și monstruos! O singură cunună de lauri ne ajunge la amîndoi.

IORDACHE: E mai bine așa. O să vă înălțăm o singură statuie. Economisim marmura și cvlavia!

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Mă apucă spaima cînd mă gîndesc că vesele mele sînt și vesele tale, că speranțele mele sînt și speranțele tale, că ura mea e și a ta. Chiar și scriba mea pentru tine trebuie s-o împart pe din două... Așa nu se poate trăi!

ADAM: Atunci de ce ne urim de moarte? Dacă sîntem amîndoi incoruptibili și dorim amîndoi ordinea și manierele elegante, de ce îmi vine să te sfișii fizic cu fișie și să-ți torn sare pe carne?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Asta e taina cea mare.

ADAM: Eu vreau să fiu singur în fața soarelui, eu singur în fața istoriei, eu singur cu o cunună de lauri pe frunte, eu și numai eu, eu singur în fața morții. Eu vreau să fiu eu! Eu îmi apăr eul.

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Și eu îmi apăr eul! Trebuie să fie totuși ceva care să ne diferențieze. Trebuie să fie ceva care să-mi aparțină mie și numai mie. Trebuie să fie ceva care să-ți aparțină ție și numai ție. Ceva, oricît de neînsemnat. Trebuie să căutăm ceva ce ne desparte, trebuie să fie ceva care ne desparte.

(Se așază la o anume distanță, ca și cum s-ar pregăti pentru un duel. Fiecare răspuns ca o lovitură de spadă — are o importanță decisivă „de viață și de moarte“. Toată scena trebuie să aibă intensitatea și ritmul unui duel. Fiecare răspuns pe care-l primesc partenerei, echivalează cu o rană, se chircesc de durere, și așa, zdrobiți, loviți, continuă această luptă absurdă. Ei nu pot trăi fără acest sentiment de diferențiere, fără această conștiință a eului — de aceea e cît se poate de firesc ca disputa verbală să aibă violența și ritmul unui duel.)

ADAM: Spune drept, care e floarea ta preferată? Spune repede, simt că înnebunesc! (De la distanța de rigoare.)

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Mi-e frică! Mi-e frică să nu-ți placă și ție aceeași floare!

ADAM: Nu fi laș! Acceptă legea luptei... Ce floare iubești, ciine?

LICHEAUA ÎNTIRZIATĂ: Gladiolele!
ADAM (cade ca lovit): Gladiolele! Și eu tot gladiolele le iubesc, năpîrcă! Cînd sînt atîtea flori pe lume: trandafiri, garoafe, lălele, ciuboțica cucului, tocmai la gladiole

te-ai oprit. N-am încetat să bălăia. Am să lupt pînă am să mă despart de tine, pînă am să am cul meu liber și independent.

LICHEAU ÎNTIRZIATĂ : Ascultă, viperă, cînd te simți mai bine în timpul zilei ?

ADAM : Dimineața, cînd răsare soarele.
LICHEAU ÎNTIRZIATĂ (tipăt de disperare și minie nestăpînită) : Dimineața, cînd răsare soarele. Tocmai dimineața cînd răsare soarele. Și eu iubesc dimineața, cînd răsare soarele.

ADAM (puțin obosit de luptă) : Sîntem predestinați să rămînem identici. (Brusc.) Care e filozoful tău preferat ?

LICHEAU ÎNTIRZIATĂ : Bergson !

ADAM : Ciine ! Nu putea să-ți placă Platon ? ! Sau măcar Hegel ? ! Am fi fost două ființe diferite, în sfîrșit. Am fi avut fiecare moartea lui, cununa lui de lauri ! Nu ! Lui îi place Bergson, ca și mie !... El se dă în vînt după răsăritul soarelui, ca și mine. El urăște nedreptatea, ca și mine, și iubește gladiolele, ca și mine... De ce nu iubești trandafirii, năpîrcă ?

LICHEAU ÎNTIRZIATĂ : Nu iubesc trandafirii !

ADAM (ca și cum l-ar sfîșia) : De ce nu iubești viciul, năpîrcă !

LICHEAU ÎNTIRZIATĂ (înghesuit, se apără) : Nu-l iubesc. Eu iubesc candoarea.

ADAM : De ce nu-l iubești pe Hegel ?

LICHEAU ÎNTIRZIATĂ : Eu îl iubesc pe Bergson !

ADAM : Da. Știu. Candoarea, gladiolele. Bergson, zorile dimineții. Pe toate le iubești din ură față de mine, ca să nu mă lași pe mine să trăiesc după pofța inimii. De ce, ciine ? (Trage fiecare cu pistolul. Mor amîndoi în același timp.)

CAMELIA : Ura ! Am învins ! Am învins !

(Iordache privește buimac.)

CAMELIA : O, meschini incoruptibili... Nici măcar n-au avut timp de noi. O privire plină de ură nu ne-au aruncat.

SILVIA (se duce spre cadavrul lui Adam) : Bietul băiat ! Și-a dat și viața pentru o idee în care nu credea !

IORDACHE (brusc) : Am scăpat ! Am învins ! Am să citesc „Informația“ și am să beau ceai de mușețel ! Am să mă distrez bine și-am să mor în somn ! Asta am să fac !

CAMELIA (înspectînd cîmpul de luptă) : O, copii ignoranți... Bătălia încă nu s-a terminat. În curînd, Sublimul va veni să-și ia prada în primire. E convins că justiția a triumfat și se grăbește să profite de triumful justiției.

SILVIA : Aud pași pe scări.

CAMELIA : Sigur. Se grăbește, n-are răbdare. Vine să-și guste victoria. Să ne ascundem puțin. Iordache, fă și tu ceva. Trage încolo cadavrele alea mărețe.

IORDACHE : Ciudat... Acum, cînd au murit, sînt cu adevărat o singură ființă, un singur cadavru.

CAMELIA : Grăbește-te, Iordache. Sufferă de inimă, bietul bătrîn. Să-l scutim de o privesc atît de sinistru.

SUBLIMUL (singur) : E o liniște de moarte care-mi place... Asta înseamnă că Adam și-a făcut datoria, escrocii au fost pedepsiți, justiția a triumfat și mie îmi rămîn definitiv goganii, mulțumirea interioară și o locuință în plin centru.

(Camelia-Iordache-Silvia apar brusc. Îl înconjoară pe Sublim. Pauză lungă și grea.)

SUBLIMUL : Trăiți ? Justiția nu și-a făcut datoria ?

CAMELIA : Ba da. Numai că justiția am făcut-o noi, de data asta. A triumfat justiția noastră.

SILVIA (se repede la Sublim) : Ne-ai înșelat ! Veșnicia nu există ! Ni l-ai dat pe Kant și ne-ai luat locuința !

SUBLIMUL : V-am scăpat de pușcărie !

CAMELIA : Unde sînt banii ? Ai spus că banii atrîrnă greu, că dacă ai bani nu poți să zbori spre înălțul cerului. Ai profitat de naivitatea lui Iordache. Unde sînt bănișorii ? Dă-ți jos aureola aia de sfînt și spune repede unde sînt bănișorii !

(Iordache îi ia aureola de pe cap și-o strivește ca pe o pălărie.)

CAMELIA : Dacă nu ne dai banii, te trimitem imediat în neant ! O să putrezești printre constelații și fraze din Kant !

SUBLIMUL : Asta ar fi o crimă ! Aveți milă de un biet bătrîn ! -Nu mă nenoreciți ! Absolutul nu există !

CAMELIA : Acum știm și noi că nu există. De-aia te vom trimite acolo.

IORDACHE : Ție ți-e silă de absolut, ți-e frică de neant și pe noi ne-ai trimis acolo, ciine ! Du-te și tu ! Du-te să vezi și tu absolutul pe care-l recomanzi altora ! (Îl înconjoară cu toții.)

CAMELIA : Unde sînt banii ? Nu ne-am întors pe pămînt ca să ne încadrăm în cîmpul muncii. Unde sînt banii ?

SUBLIMUL : Vă dau banii dacă-l aruncați în stradă pe Iordache. Asta e propunerea mea — recunosc, puțin cam cinică. Altfel, chiar dacă mă puneți la zid, nu vi-i dau. Afară cu Iordache ! Afară cu acest nătărău ! Numai pedepsirea lui mă poate consola de pierderea banilor ! (Pauză îndelungată.)

IORDACHE : Vrei să ne asmuți unul împotriva celuilalt ? Camelia și Silvia nu mă vor trăda niciodată ! (Se îndreaptă spre Camelia.)

CAMELIA : Pleacă, Iordache !... Ce te uîți așa la mine ? Sîntem silite să te trădăm...

IORDACHE : Dar sînt banii mei !

SILVIA : Good-bye ! Fii mulțumit că te-am învățat englezește !

IORDACHE : Nu mai înțeleg nimic. Voi m-ați iubit !

CAMELIA : Noi te-am iubit ! Noi te-am trădat ! (Îl îmbrăncesc.)

SILVIA (îi aruncă un geamantan) : Ai aici rufărie curată și puțină hrană rece.

IORDACHE (ia geamantanul) : Adio, fetelor ! Adio ! Adio ! Sfirșitul ăsta e cam ridicol. Aș avea nevoie de puțină, puțină măreție. Fie-vă milă. E prea ridicol. Puțină măreție ! Dați-mi puțină măreție !..

SILVIA : Dă-i un picior în loc de măreție ! Nu mai avem timp de măreție, Iordache..

(Iordache dispăre. Tensiunea devine din ce în ce mai mare. E împede că cei rămași se suspectează reciproc.)

SUBLIMUL : Acum am mai rămas numai trei..

CAMELIA : Da. Am rămas numai noi trei..

SILVIA (își dă seama de situație) : Eu mă duc, Camelia. Mă duc și eu. Voi, poate vă iubiți..

CAMELIA : Nu ne iubim.

SILVIA : Eu mă duc, Camelia. Am să trăiesc din traduceri. Aici sînt inutilă. Sublimul n-are nevoie să-și refacă moralul.

CAMELIA : Du-te ! Du-te, Silvia, dacă vrei, du-te !

SILVIA : Cu bine, Camelia ! (O sărută, pleacă.)

SUBLIMUL : Am rămas numai noi doi.

CAMELIA : Noi doi.. Numai noi doi.. E mai bine așa. Bani erau și așa foarte puțini.

SUBLIMUL : De multă vreme te doresc ca un smintit ! De multă vreme visez să fii a mea și numai a mea ! Toată viața mea va fi a ta ! Iubesc întunericul din sufletul tău. Seamănă atât de mult cu întunericul meu.. Crede-mă, Camelia ! Pentru tine am păstrat cu ghearele și cu dinții această urmă de tandrețe. Toate garsonierele mele vor fi ale tale. Toți banii mei vor fi ai tăi !

CAMELIA : Și eu te iubesc ! Hai să vedem cum e iubirea..

(Se aruncă în brațele lui. Sublimul îi înfige în spate ca un pumnal, o pereche de aripi.)

SUBLIMUL : Ți-am dat aripile mele. Ai să zbori, nefericito, în neantul cel negru !

CAMELIA (zdrobită) : Mi-ai făcut-o, ticălos bătrîn ! Am vrut să fii și eu o dată o femeie de treabă și atunci am pățit-o ! Zi-

ceam să mă amorezez și eu o dată. Să joc și eu cartea tandreței..

SUBLIMUL : Tu nu știi să joci cartea tandreței. Te cunosc foarte bine. Dacă nu te uideam eu, mă distrugeai tu ! Așa am învins eu ! Am scăpat și de aripi, mi-au rămas și gologanii. Am scăpat pentru totdeauna de povara sublimului. Am învins !

VOCEA LUI DOBRIȘOR (de undeva, de departe) : Vino și tu, Sublimule ! Neantul pe care l-ai tot cîntat, te așteaptă !

SUBLIMUL (evident speriat) : Cine mă cheamă ? Cine mă strigă ?

VOCEA LUI DOBRIȘOR : Neantul te cheamă. Abisul te strigă !

SUBLIMUL : Nu mi-e teamă de neant ! Nu mai am aripi. Nu mai pot să zbor !

VOCEA LUI DOBRIȘOR : Ai să zbori. Ai să te faci ușor ca fulgul !

SUBLIMUL : Trebuie să mă fac greu ca piatra. (Se îmbracă în grabă, cu tot ce găsește.)

Trebuie să mă leg de pămînt ! Trebuie să mă leg de pămînt !.. (Se lipește de pămînt.)

Cu ce să mă leg de pămînt ! Aici rămîn ! Trebuie să mă leg de pămînt. Trebuie să văd ce mă leagă de pămînt.. Ceva ar trebui să mă lege..

Trebuie să iubesc pămîntul. Pămîntul ăsta afurisit ! Trebuie să iubesc munții și oamenii acestui pămînt. (Se înfige în pămînt.)

Te iubesc, pămîntule ! Vă iubesc, oameni ! Te iubesc, țărînă !

VOCEA LUI DOBRIȘOR : Nu te mai chinui zadarnic.. Nu te leagă nimic de pămînt.

SUBLIMUL : Doamne, nu iubesc nimic. Nici munții, nici iarba, nici pămîntul, nici oamenii.

Devin ușor ca aerul. Mai ușor ca aerul. Asta e pedeapsa. Sînt ușor ca un fulg. Sînt ușor ca un fulg. Pămîntule, nu mă lăsa. Iubește-mă tu, pămîntule !

VOCEA LUI DOBRIȘOR : Vino ! Neantul te așteaptă ! Zbori !..

SUBLIMUL : ...Iarăși simt că zbor.. Vreau să nu zbor, și zbor.. Vreau să nu fiu sublim și sînt sublim. Idiot destin ! (Se ridică încet, încet.)

Mi-au crescut aripi ! Iarăși mi-au crescut aripi ! (Se pierde în neant.)

BĂRBATUL CU CAPU-N NORI (apare discret, fantomatic) : Oare aici să fie Cîmpina ? (Se duce spre un dulap cu aerul unui somnambul, descoperă banii, îi aruncă distrat în buzunar.)

Iarăși m-am rătăcit.. Nu.. Aici nu e Cîmpina..

CORTINA

